P 2289 61

UTRIP

INFORMATIVNI BILTEN ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE - ZVEZE DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

ZP Kr. 8,4

Leto X, številka 2, februar 2002

Poštnina plačana na pošti 1102 Ljubljana

Bayer Pharma d.o.o., Cesnikova 135, Ljubljana, www.bayer-pharma.si www.formitas.si

Se počutite, kot da ste pojedli tole?

Bayer

Bayer Pharma d.o.o.

Stres in nepravilna prehrana sta glavna vzroka želodčnih težav.
Hitro vam jih pomaga olajšati Rupurut.

Požiranje jeze, skrbi in vsakodnevnih pritiskov ter neredna in neuravnotežena prehrana, čezmerno uživanje hrane, pogosto premastna ali preveč začinjena hrana, pa tudi preobilica sladkarij, kave ali alkohola ter kajenje lahko porušijo naravno ravnotežje v želodcu. **Rupurut hitro** olajša pekočo bolečino in tiščanje v želodcu, zgago, občutek polnosti, kislo spahovanje, slabost in druge želodčne težave. **Rupurut varuje in hkrati zdravi** vaš želodec. V njem hitro nevtralizira odvečno želodčno kislino in zavira delovanje agresivnih dejavnikov. Žvečljive tablete Rupurut so prijetnega okusa in se v ustih hitro razpustijo.

Brez recepta jih dobite v vseh lekarnah.

Lahkotno hitra
odrešitev želodčnih težav.
Zdaj tudi dvakrat močnejša.

Pred uporabo natančno preberite navodilo!
O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom.

PERFECT PARTNERS

Logest®

20 µG ETINILESTRADIOL / 75 µG GESTODEN

Indikacija: ultra nizko dozirana kontracepcijska tableta za preprečevanje nosečnosti
Uporaba: enkrat dnevno
Pakiranje: zavitek z 21 tabletami

SCHERING AG, Podružnica za Slovenijo,
Dunajska 22, 1511 Ljubljana,
tel.: 01 300 10 50,
E-mail: schering@schering.si, www.kontracepcija.net

Predstavljamo vam novo kontracepcijsko tableto, ki vsebuje ultra nizko dozo hormonov – najnižjo v Sloveniji.

Logest je **nov** oralni kontraceptiv, kjer se najnižja doza estrogena - le **20** µg etinilestradiola – druži s prednostmi **gestodena**.

Ta učinkovita kombinacija zanesljivo kontrolira menstruacijski ciklus in odpravlja bolečine ob menstruaciji. Telo jo izvrstno prenaša.[1, 2]

85 % žensk, ki jemlje Logest, svojo telesno težo ohrani ali celo zmanjša.[2]

Vaša pacientka in njena kontracepcijska tabletka : odlična partnerja

delo zbornice

6 DELO ZBORNICE ZVEZE

ICN

12 MEDNARODNI SVET MEDICINSKIH SESTER ICN

predstavljamo vam

16 BRIGITA SKELA SAVIČ

iz društev

18 ODPRIMO VRATA RAZISKOVANJU

19 DMSZT MARIBOR NA SPLETNIH STRANEH

25 **Okvirni plan aktivnosti in strokovnih izpopolnjevanj v letu 2002**

iz sekcij

37 URGENTNA STANJA V ONKOLOGIJI IN HORMONSKO ZDRAVLJENJE RAKA DOJK

iz delovnih sredin

40 SREČANJE NA SREDNJI ZDRAVSTVENI ŠOLI V LJUBLJANI

s humorjem je lažje in lepše

41 "VRATA"

razmišljanja

42 OPRAVIČILO

mi med seboj

44 ABSOLVENTKE NA IZLETU V TUNIZIJI

45 **obvestila**

49 **mednarodna srečanja**

novo na knjižnih policah

50 ENCIKLOPEDIJA SLOVENIJE

54 ŽIVETI S STOMO

NAVODILA ZA OBJAVO ČLANKOV V UTRIPU

Rok za oddajo prispevkov za objavo v informativnem biltenu Utrip je do 25. v mesecu. Utrip izhaja med 12. in 15. v mesecu. Članki naj bodo natipkani ali računalniško izpisani tako, da je 30 vrstic na eni strani in s 60 znaki v vrsti. Članki naj ne presegajo 4 tipkanih strani. Avtorje naprošamo, da poleg izpisa oddajo tudi disketo in po največ dve sliki na prispevek. Poleg tega naj avtorji navedejo svoj priimek in ime, naslov bivanja in telefonsko številko, na katero bodo dosegljivi za morebitne razgovore glede objave članka. Slike, ki so priložene k člankom, naj bodo opremljene z besedilom ter priimki in imeni oseb na sliki. Rokopisov ne vračamo. Prispevkov ne honoriramo.

Uredništvo

UTRIP

INFORMATIVNI BILTEN

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE - ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

ODGOVORNA UREDNICA: Brigita Skela Savič

UREDNIŠKI ODBOR:
Brigita Skela Savič, Petra Kersnič,
Irena Keršič Ramšak, Veronika Pretnar Kunstek

LEKTORICA: prof. Cvetana Tavzes

PREVAJALEC: Primož Trobevšek

NAKLADA: 12500 izvodov

NASLOV UREDNIŠTVA:
UTRIP, Ljubljana, Vidovdanska 9
telefon, telefaks: 01/ 2316-055,
tajništvo Zbornice - Zveze
telefon, telefaks: 01/ 4344-903, naročnine, računi
e-mail: zveza.med.sester@siol.net
žiro račun: 50101-678-48641

TRŽENJE OGLASNEGA PROSTORA:
ANONSA d.o.o. Ljubljana, Preglov trg 6,
tel.: 01/ 5461-800, 5408-202, faks: 5400-315
e-mail: anonsa@anonsa.si

PRIPRAVA ZA TISK:
STARLING d.o.o., Vrhnika, Krožna pot 2
tel.: 01/ 7557-850, faks: 01/ 7557-855
e-mail: starling@siol.net

TISK:
Tiskarna POVŠE, Povšetova 36 a, Ljubljana,
tel./faks: 01/ 2301-542,

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:
Jaka Bregar

Spletna stran: www.zveza-dmszts.si

Utrip je glasilo – informativni bilten Zbornice zdravstvene nege Slovenije – Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Revija izhaja 11-krat letno. Letna naročnina za nečlane je 4500 sit, člani plačujejo naročnino za Utrip s članarino, od katere se obračunava in plačuje 8,5-odstotni davek na dodano vrednost.

PACIENT

Ko v bolnišnici si moral ležati,
Bil med tisočimi pacienti
Si le številka.

Le redki so zavzeli se zate
In poklicali po priimku te.
Za vse ostale bil si le
na operacijskem listu peti po vrsti.
Kako se piše že, prosim,
Spomni me...
Ja, ja, on je ta,
Pa takoj pripeljite ga v blok!'

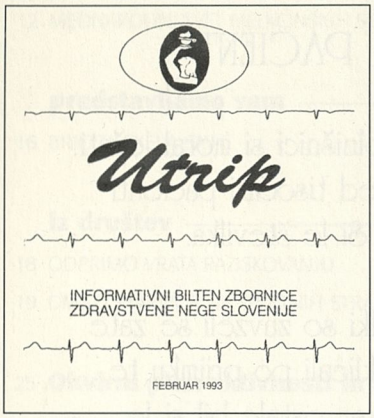
Ne moremo dopustiti več tega,
Vsakdo je bitje, realnost tega sveta.
Ni hrana, obleka in ni kos blaga
V veleblagovnicah širom sveta.

Je človek, je bitje kot ti,
In vreden je vse pozornosti,
Celotno obravnavo, kot mi,
Ki smo zdravstveni delavci.

Klavdija Prah

Petra Kersnič

JANUAR NA ZBORNICI – ZVEZI

Januar je za nami – ko boste prebirali ta izvod, bo pred nami zopet nova obletnica – deveta po vrsti, ko je pričela izhajati naša revija oziroma informativni bilten Utrip. V vseh devetih letih smo si vsi, ki so bili in ki smo še vedno zraven, prizadevali biti vsem našim članom v strokovno podporo, prenašati najrazličnejše informacije z vseh področij delovanja našega združenja doma in širom po svetu in iz sveta, poskrbeti malo za nasmeh in še kaj. Naša želja po tesnem sodelovanju z Vami ostaja še naprej v ospredju naših aktivnosti – pišite nam, sporočajte svoja razmišljanja, predloge, pobude, postanite soustvarjalci naše revije.

In kaj smo delali in kje smo bili v januarju:

9. januar

- sestanek ekspertne skupine Projekta upravljanja zdravstvenega sistema v Ljubljani.

16. januar

- 17. seja Upravnega odbora

Dnevni red:

1. Obravnava predloga zapisnika 16. seje UO z dne 14.12.2001
2. Obravnava in sprejem Poslovnika o delu Odbora regijskih društev

Upravni odbor je sprejel Poslovnik o delu Odbora regijskih društev, ki je na voljo na spletnih straneh Zbornice – Zveze.

3. Plan dela in terminski rokovnik za leto 2002
4. 13. redna skupščina - rokovnik 13. redne skupščine in vsebinske priprave
5. Zdravstvena zakonodaja - Zakon o dejavnosti zdravstvene nege
6. Pregled aktivnosti

Minister za zdravje je za članico Zdravstvenega sveta (Pravilnik o zdravstvenem svetu - Utrip december 2001) za področje zdravstvene nege imenoval mag. Bojano Filej. ČESTITAMO!

S sklepom Ministrstva za zdravje št. 045-19/01 in soglasjem Vlada RS je bil imenovan Zdravstveni svet v sestavi:

- prof.dr. Rajko KENDA, dr.med., predsednik
- prof.dr. Zoran ARNEŽ, dr.med.,
- prof.dr. Pavel POREDOŠ, dr.med.,
- prof.dr. Veljko VLAISAVLJEVIČ, dr.med.,
- Janez ROMIH, dr.med.,
- asist.dr. Metoda DODIČ FIKFAK, dr.med.,
- prof.dr. Borut ŠTRUKELJ, mag.farm.,
- mag. Bojana FILEJ, univ. dipl. org.,
- mag. Tit ALBREHT, dr.med.,
- Dušan KIDRIČ, univ. dipl. ekon.,
- mag. Martin TOTH, dr. stom.,
- dr. Janko KERSNIK, dr.med.,
- Lidija APOHAL VUČKOVIČ, univ.dipl.prav.,
- mag. Helena KAMNAR, univ.dipl. ekon.,
- mag. Franc BOHINC, univ.dipl.ekon.

7. Razpis za Zlati znak 2002

Upravni odbor je sprejel sklep o razpisu Zlatega znaka za leto 2002. Razpis bo objavljen v Utripu št. 2.

8. Imenovanje

Upravni odbor je v delovno skupino Ministrstva za zdravje v Projektu uperavljanja sistema zdravstvenega varstva za podprojekt Prilagoditev in razvoj sistema financiranja izvajalcev zdravstvenih storitev imenoval Marino Brumen, glavno medicinsko sestro SB Maribor in Petra Požuna, podpredsednika Zbornice - zveze za splošne zadeve v skupino podprojekta Razvoj upravljanja in managerske funkcije v sistemu zdravstvenega varstva.

9. Pobude, vloge, soglasja.

17. januar
- pogovor s prvim sekretarjem Nizozemske ambasade v Ljubljani - gospodom Klassom Hiusmanom o možnostih podpore pri kandidiranju za projekte Matra, ki jih sofinancira Nizozemska vlada v Sloveniji;
- sestanek delovne skupine za oblikovanje predloga sprememb in dopolnil Zakona o zdravstveni dejavnosti.

19. januar
- udeležba na učni delavnici ekspertne skupine Projekta upravljanja zdravstvenega sistema v Ribnem.

21. januar
- 17. seja Koordinacijskega odbora strokovnih sekcij

Dnevni red:
1. Pregled zapisnika 16. seje KOSS z dne 17.12. 2001
2. Aktivnosti Zbornice – Zveze
3. Program dela KOSS za leto 2002
4. Obravnava predloga Pravilnika o delu strokovnih sekcij
5. Razno

22. januar
- pogovor s svetovalko vlade v Službi Vlade RS za evropske zadeve gospo Jerico Zupan van Uijk.

23. januar
- pogovor z državno sekretarko na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve gospo Lidijo Apohal Vučkovič;
- pogovor s predstavnicama Sindikata delavcev v zdravstveni negi - predsednico Jelko Černivec - in generalno sekretarko Flory Banovac;
- sestanek nacionalne koordinacije Zveze – Zbornice z dnevnim redom:
- Ocena uresničevanja Nacionalne strategije zdravstvene nege v Sloveniji in Resolucije – sprejetih na 3. kongresu zdravstvene nege Slovenije v septembru 2001;
- Informacija o aktivnostih Zbornice – zveze;
- Izmenjava medsebojnih informacij vabljenih.

24. januar
- 5. seja Častnega razsodišča.

25. januar
- seja Komisije za izobraževanje.

28. januar
- sestanek na Inštitutu za varovanje zdravja R Slovenije za načrt aktivnosti ob 7. aprilu 2002 - svetovnem dnevu zdravja, ki bo letos potekal pod geslom - Gibanje za zdravje - "Move for health".

29. januar
- posvet o projektu "Future pacient": Inštitut za varovanje zdravja R Slovenije se je v letu 2000 vključil v mednarodni projekt "Future patient" (Velika Britanija, Italija, Nemčija, Poljska, Španija, Švedska, Švica in Slovenija). Namen projekta je bil raziskati dostopnost do zdravstvenih storitev v več evropskih državah, zadovoljstvo bolnikov z njimi in težave, s katerimi se bolni najpogosteje srečujejo. Na posvetu so bili predstavljeni rezultati, razprava pa je pokazala kritična razmišljanja o teh vprašanjih.

29. – 31. januar
- aktivno sodelovanje z Ministrstvom za zdravje pri 3-dnevnem obisku evropske misije – strokovnjakov članic držav EU za posamezne poklice v zdravstvu z namenom pregledati in primerjati evropske direktive in stanje v Sloveniji v poklicih na področju zdravstvene nege – diplomirana medicinska sestra in diplomirana babica.

Da ne pozabimo - spomnimo se pomembnih mednarodnih ali svetovnih dnevov:

JANUAR:
- 31. januar – dan brez cigarete

FEBRUAR:
- 11. februar – dan bolnikov

MAREC
- 1. - 8. marec – teden boja proti raku
- 8. marec – mednarodni dan žena
- 22. marec – svetovni dan voda
- 23. marec – svetovni meteorološki dan
- 24. marec – svetovni dan boja proti tuberkulozi
- 25. marec – materinski dan

POMEMBNA OBVESTILA

1. Ker smo se ob dogodkih v slovenskih bolnišnicah pogosto srečevali z različnim tolmačenjem in razlago, kaj in katera so etična navodila za izvajalce zdravstvene nege, in ker je bilo kar nekajkrat navedeno, da se medicinske sester ravnajo v skladu z "zdravniškim kodeksom", smo se odločili in Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, ki smo ga na Zbornici – Zvezi sprejeli v letu 1994, objavili v Uradnem listu, ki je po nekaterih raziskavah tudi zelo brana publikacija. V Uradnem listu št. 4. / 18. januar 2000 smo besedilo v celoti objavili in vam ga tudi posredujemo.

Na podlagi 87. člena zakona o zdravstveni dejavnosti je Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije skladno s 3. členom statuta na skupščini 25. 3. 1994 sprejela

KODEKS ETIKE
medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

»Temeljna naloga medicinske sestre je krepitev zdravja, preprečevanje bolezni, obravnavanje zdravja ter lajšanje trpljenja, ... neločljivo povezano z zdravstveno nego je spoštovanje življenja, dostojanstvo in pravice človeka.«

ICN, Kodeks etike

Delo medicinske sestre ima močan vpliv na zdravje in življenje ljudi. S tem prevzema veliko odgovornost, ki je ni mogoče opredeliti samo z zakoni in predpisi, pomembna je etična drža posameznika, ki izhaja iz njegovih moralnih vrednot.

Kodeks etike ima namen, da pomaga medicinski sestri pri oblikovanju etičnih vrednost ter kot vodilo in spodbuda pri zahtevnem delu v praksi zdravstvene nege.

Medicinske sestre naj ne bi samo poznale etična načela, temveč ravnale etično v vseh stanjih in ob vsakem času.

Po naravi svojega dela je medicinska sestra zagovornik koristi varovanca ter mu nudi fizično, psihično, duhovno ter moralno podporo.

Kodeks je namenjen vsem medicinskim sestram ter sodelavcem v negovalnem timu. Za medicinske sestre, ki še vstopajo v poklic, služi kodeks kot opora pri oblikovanju lastnih moralnih stališč, kot vir znanja ter refleksije. Za vse, ki so že v poklicu, pa služi tudi kot osnova za etično presojo svojega dela.

Spoštovanje in razvijanje humanih vrednot poklica omogoča medicinski sestri večje zadovoljstvo pri delu ter osebno rast.

MEDICINSKA SESTRA IN VAROVANEC

NAČELO I

Medicinska sestra skrbi za ohranitev življenja in zdravja ljudi. Svoje delo je dolžna opravljati humano, strokovno in odgovorno ter v odnosu do varovanca spoštovati njegove individualne potrebe in vrednote.

Standardi:

- Dejavniki, kot so rasa, narodnost, vera, socialni položaj, spol, starost, zdravstveno stanje ali politično prepričanje ne smejo vplivati na odnos do varovanca.
- Individualni programi zdravstvene nege zahtevajo celostno obravnavo posameznika, družine in skupnosti. Vključujejo fizične, psihične, duhovne in socialne potrebe varovanca ter upoštevajo njegovo kulturo ter osebna prepričanja.
- Medicinska sestra v sodelovanje z varovancem vključuje v obravnavo tudi člane družine ter osebe, ki so varovancu blizu.

NAČELO II

Medicinska sestra spoštuje pravico varovanca do izbire in odločanja. (Avtonomija varovanca)

Standardi:

- Soglasje varovanca je pogoj za sprejemanje odločitev o predvidenem programu zdravstvene nege.
- Soglasje se lahko izrazi na različne načine, najpogosteje na osnovi pogovora.
- Soglasje je proces, pri katerem varovanec aktivno sodeluje pri načrtovanju in izvajanju zdravstvene nege.

Profesionalna etika zahteva od medicinske sestre dejavnosti, ki presegajo pravne zahteve soglasja; npr. čeprav otrok pravno ne more dati soglasja, ga vseeno na primeren način seznanjamo in vključujemo v postopke.

- Za pridobitev soglasja ne smemo uporabljati statusne moči, prisile ali zavajati varovanca.
- Bolezen ali drugi dejavniki lahko začasno ali trajno zmanjšajo varovančevo sposobnost samoodločanja (avtonomije). Medicinske sestre imajo nenehno dolžnost, da vrednotijo avtonomijo takih varovancev in jim nudijo možnost izbire v okviru njihove sposobnosti. Ob tem jim pomagajo, da vzdržujejo oziroma znova pridobijo možno stopnjo avtonomije.
- Kadarkoli dajemo varovancu informacije, mora biti to storjeno na osnovi resnice, razumljivo in na človeško obziren način.
- Če se vprašanja varovanca nanašajo na področje izven zdravstvene nege, ga napoti k za to pristojnemu zdravniku ali drugemu zdravstvenemu delavcu.

NAČELO III

Medicinska sestra je dolžna varovati kot poklicno skrivnost podatke o zdravstvenem stanju varovanca, o vzrokih, okoliščinah in posledicah tega stanja.

Standardi:

- Za poklicno skrivnost se šteje vse, kar medicinska sestra pri opravljanju svojega poklica zve o varovancu ter o njegovih osebnih, družinskih in socialnih razmerah, pa tudi vse informacije v zvezi z ugotavljanjem, zdravljenjem in spremljanjem bolezni. Medicinska sestra je dolžna varovati poklicno skrivnost tudi pred družinskimi člani varovanca in tudi po bolnikovi smrti.
- Dolžnosti varovanja poklicne skrivnosti lahko medicinsko sestro razreši prizadeta oseba sama ali sodišče, za

mladoletne osebe in osebe pod skrbništvom pa starši oziroma skrbniki.

- Medicinska sestra je pristojna dajati podatke o zdravstvenem stanju varovancev z vidika zdravstvene nege, ki jih opredeljuje z negovalno diagnozo.

- Podatke o zdravstvenem stanju bolnika daje bolnikovim ožjim svojcem, sorodnikom ali skrbniku zdravnik, ki bolnika zdravi.

- Dolžnost zdravstvene institucije je, da vzpostavlja in vzdržuje tak informacijski sistem, ki ščiti varovančevo skrivnost, npr. z omejitvijo dostopa do dokumentacije. Posebej se to nanaša na računalniški informacijski sistem.

Omejitve:

Medicinska sestra se moralno ni dolžna držati poklicne molčečnosti, če bi bila zaradi pomanjkanja informacij ogrožena varnost varovanca, družine ali skupnosti. Če se medicinska sestra sooča z nujnostjo razkriti skrivnost, naj bo le-ta omejena na tisto število ljudi, ki je nujno potrebno, da se prepreči škodljivo delovanje.

NAČELO IV

Medicinska sestra spoštuje dostojanstvo in zasebnost varovanca v vseh stanjih zdravja, bolezni in ob umiranju.

Standardi:

- Medicinska sestra mora izvajati svojo dejavnost na način, ki vključuje varovanca kot enkratno, neponovljivo osebnost z vsemi svojimi posebnostmi.

- Pri svojem delu medicinska sestra čimbolj upošteva ter spoštuje pravico do zasebnosti. To se še posebej nanaša na bolnikovo intimnost, upanje, strah, trpljenje ter bolečino.

- Umirajočemu varovancu je treba kar najbolj zagotoviti ustrezno zdravstveno nego in oskrbo, razumevajoč odnos, lajšanje trpljenja, izpoved verskega prepričanja ter mirno smrt, dostojno človeka. Razumevajoč odnos se še posebej nanaša na spoštovanje upanja, na pomoč ob zaskrbljenosti ter pri izražanju potrebe po varnosti.

- Posebna pozornost, obzirnost in pomoč naj bo namenjena svojcem umirajočega ali umrlega in osebam, ki so mu bile blizu, da lažje prebolijo to izgubo.

NAČELO V

Medicinska sestra je dolžna nuditi varovancu kompetentno zdravstveno nego.

Standardi:

- Medicinska sestra je pri opravljanju svojega poklica v mejah svoje strokovne usposobljenosti samostojna in neodvisna ter za svoje delo odgovorna pred svojo vestjo, varovancem in družbo.

- Pristojnost medicinske sestre je, da odloča, načrtuje, izvaja in nadzira zdravstveno nego. V procesu zdravstvene nege je odgovorna medicinski sestri - vodji negovalnega tima.

- Medicinske sestre morajo svoje znanje nenehno izpopolnjevati.

- Pridobljeno strokovno znanje je medicinska sestra dolžna posredovati kolegicam in kolegom ter ostalim članom timov.

- Medicinska sestra si prizadeva za osebnostno in strokovno rast.

- Medicinska sestra si prizadeva za napredek zdravstvene kulture.

- Medicinska sestra je dolžna, da si prizadeva za razvoj in napredek stroke kot celote in uvajanje novosti iz stroke.

- Medicinska sestra je soodgovorna v skrbi za zdravje in življenje ljudi, zato je dolžna delovati zdravstvenovzgojno. Zdravstvena vzgoja je ena izmed njenih temeljnih nalog.

- Medicinska sestra ne sme odkloniti nujne medicinske pomoči, ustrezne svoji strokovni usposobljenosti, ne glede na to, ali je za to pomoč izrecno zaprošena.

Medicinske sestre morajo biti pripravljene, da se odzovejo na delo v izjemnih razmerah, zavedajoč se moralne in človeške odgovornosti.

- Medicinska sestra ne izvaja postopkov, za katere nima ustreznih izkušenj. Izjema so le nujni primeri pri poškodbah in boleznih, ki neposredno ogrožajo življenje varovanca.

- Medicinska sestra ne sme zlorabiti medsebojnega zaupanja z varovanci ali možnosti dostopa do njihove lastnine, stanovanja ali delovnega mesta.

- Medicinska sestra lahko odkloni darilo, uslugo, gostoljubnost in komercialni interes, če ga je mogoče razlagati kot prizadevanje, da bi z nedopustnim vplivom dosegla kako ugodnost zase ali za varovanca.

Omejitve:

- Medicinske sestre lahko odklonijo zdravstveni poseg, če sodijo, da ni v skladu z njihovo vestjo in mednarodnimi pravili medicinske etike.

- Medicinska sestra mora o svojem ugovoru vesti obvestiti zdravstveni zavod. Zdravstveni zavod mora to upoštevati, vendar varovancem zagotoviti možnost za nemoteno uveljavljanje pravic iz zdravstvenega varstva.

- Medicinska sestra ne sme odkloniti nujne medicinske pomoči.

NAČELO VI

Delovanje medicinskih sester mora temeljiti izključno na odločitvah v korist varovanca.

Standardi:

- Pri svojem delu v praksi naj se medicinske sestre zavzemajo za take pogoje dela, ki bodo omogočali izvajanje zdravstvene nege v skladu z vrednotami in standardi kodeksa etike.

- Medicinska sestra upošteva načela strokovnega ravnanja in odkloni vsakršen poseg, ki bi po njenem strokovnem prepričanju in vesti mogel biti neetičen ali za varovanca škodljiv.

- Delovanje medicinske sestre mora temeljiti na odločitvah, ki varovancu krepijo, ohranjajo in obnavljajo zdravje ter lajšajo trpljenje. Ta odnos ne sme biti pogojen s koristoljubnostjo, zadovoljevanjem osebnih ambicij ali z namenom, da se pridobijo kakršnekoli druge osebne koristi.

- Vodstvene medicinske sestre nosijo posebno odgovornost, ki izhaja iz skrbi za sedanje in bodoče varovance. V okviru dosegljivih možnosti so dolžne, da se te uporabijo čimbolj učinkovito in da se zagotovi čim večja korist za varovance. Dolžne so vzpostaviti tak sistem organizacije, ki bo omogočal čim višjo kakovost dela ter ščitil varovanca pred nestrokovno, neetično in samovoljno dejavnostjo članov službe zdravstvene nege. Vodje pomagajo članom tima pri reševanju etičnih dilem in sprejemanju etičnih odločitev.

- Medicinske sestre, ki opravljajo pedagoško delo, so dolžne zagotoviti, da je praktično delo ob varovancu vodeno v soglasju s strokovnimi in etičnimi načeli, ter s posebno pozornostjo na dostojanstvo človeka. Mentor je dolžan zagotoviti, da so študenti in dijaki seznanjeni s Kodeksom in sprejemajo določbe Kodeksa.

MEDICINSKA SESTRA IN SODELAVCI

NAČELO VII

Zdravstvena obravnava varovancev naj predstavlja skupno prizadevanje strokovnjakov različnih zdravstvenih poklicev: medicinska sestra priznava in spoštuje delo sodelavcev.

Standardi:

- Sodelovanje med medicinskimi sestrami ter odnos do drugih zdravstvenih delavcev naj temelji na odkritosti, poštenosti ter kolegijalnih odnosih.
- Stanovska pripadnost in poklicna dolžnost zavezujeta medicinsko sestro, da ne odreče strokovne pomoči drugi medicinski sestri, če jo ta zaprosi.
- Odnosi med medicinskimi sestrami morajo temeljiti na spoštovanju in korektnosti. Pri tem so dolžne upoštevati življenjske in strokovne izkušnje starejših in nadrejenih ter učiteljev, ki naj bodo mlajšim sodelavcem za zgled in vodilo.
- Medicinske sestre morajo nameniti posebno skrb in pozornost študentom in dijakom zdravstvenih šol ter pripravnikom.
- Solidarnost in kolegijalnost se kažeta tudi v tem, da medicinske sestre skrbijo za obolelo kolegico, za obolele druge zdravstvene delavce, dijake in študente zdravstvenih šol.
- Nesoglasje naj ne izzove nekorektnega obnašanja. V primerih, ko nesporazumov ni mogoče zgladiti, morajo poskušati doseči spravo organi Zbornice zdravstvene nege Slovenije.

NAČELO VII

- Če medicinska sestra sumi, da sodelavci nekompetentno ali neetično obravnavajo varovanca, je dolžna, da ugotovi čim več dejstev o nepravilnostih, ter o njih poroča predstojnikom in če napake niso odpravljene, tudi strokovnim telesom Zbornice zdravstvene nege Slovenije.
- Medicinska sestra, ki si prizadeva, da zaščiti varovanca pred nekompetentno ali neetično oskrbo, lahko v svojem okolju doživlja različne pritiske. Kolegice in profesionalno združenje so dolžni, da ji pomagajo.

MEDICINSKA SESTRA IN DRUŽBA

NAČELO VIII

Medicinska sestra naj vedno ravna v skladu z usmeritvami, ki zagotavljajo boljše zdravje in nadaljnji razvoj zdravstva v družbi.

Standardi:

- Medicinska sestra je skupaj z drugimi zdravstvenimi delavci in ostalimi državljani odgovorna za načrtovanje in izvajanje programov zdravstvenega varstva.
- Medicinska sestra si prizadeva za take razmere zaposlovanja, ki omogočajo kakovostno zdravstveno nego ter pripomorejo k večjemu strokovnemu zadovoljstvu zaposlenih.
- Medicinska sestra ima pravico in dolžnost, da si preko svojih strokovnih in drugih organizacij prizadeva za:
  - vrednotenje zdravstvene nege v družbi,
  - ustrezne delovne razmere,
  - ustrezno vrednotenje dela,
  - pravno zaščito opravljenega dela.

MEDICINSKA SESTRA IN POKLIC

NAČELO IX

Poklicne organizacije medicinskih sester sprejemajo odgovornost za varovanje in podpiranje etičnih načel v zdravstveni negi. Izpolnitev teh nalog pa od njih zahteva, da se odzivajo na potrebe in zakonite interese varovancev ter medicinskih sester.

Standardi:

- Poklicna združenja si morajo prizadevati za uveljavljanje želenih standardov zdravstvene nege v praksi ter ustrezno izobraževanje medicinskih sester.
- Poklicna združenja predstavljajo interese zdravstvene nege v javnosti, pri oblikovanju zdravstvene politike, v odnosu do delodajalcev, v javnih medijih itd.
- Medicinska sestra, ki deluje v poklicnih združenjih, naj sodeluje pri vzpostavljanju in vzdrževanju takega socialnoekonomskega položaja zdravstvene nege, njenih nosilcev in izvajalcev, da bodo enakopravni v primerjavi z drugimi področji.
- Poklicna združenja naj aktivno podpirajo in razvijajo možnosti za izobraževanje o etičnih vidikih zdravstvene nege, ki naj bo dostopno vsem medicinskim sestram.

KONČNA DOLOČBA

Skupščina Zbornice zdravstvene nege Slovenije je obravnavala in sprejela Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov na svoji seji dne 25. 3. 1994. Upoštevanje določb Kodeksa je obvezno za vsako medicinsko sestro in druge člane negovalnega tima.

Predsednica
Zbornice zdravstvene
nege Slovenije

Zveza društev medicinskih
sester in zdravstvenih
tehnikov Slovenije
mag. Bojana Filej l. r.

2. Vsem glavnim medicinskih sestram zdravstvenih in socialnih zavodov smo iz Zveze – Zbornice, tako kot vsako leto, poslali dopis z zaprosilom, da nam posredujejo podatke o raziskovalnem delu v zavodih v letu 2001. Poleg tega smo vsem postavili tudi nekaj vprašanj, ki naj bi nam omogočila vpogled v obstoječe raziskovalno delo in njegovo strategijo na področju zdravstvene nege. Če delujete na tem področju, vas prosimo, vzpodbudite svoje vodstvo, da nam bo posredovalo te podatke, če pa morda vprašalnika niste prejeli, nam javite, pa Vam ga bomo posredovali. Odgovore nam posredujte na sedež Zbornice – Zveze najkasneje do 15.2.2002. Zbirno poročilo bomo objavili tudi v Utripu.

V JANUARJU SO IZJAVILI – vi povezujte:

LOVRO DERMOTA – predsednik Lekarniške zbornice Slovenije:

" Lekarniška zbornica je trenutno pooblaščena od Ministrstva za zdravje za izvajanje strokovnega nadzora in mu je dolžna poročati o rezultatih. Za kakovostnejši strokovni nadzor pa bi bilo potrebno izdelati standardizacijo postopkov v delovanju lekarn, sprejeti pravilnik o ukrepih in sankcijah ob kršitvah kodeksa lekarniške deontologije, lekarniški zbornici pa bi bilo treba prepustiti tudi izvajanje sankcij pri ugotovljenih pomanjkljivostih in napakah." (Lekarništvo, št. 5-6/2001)

ŽARKO PINTER:

" Vzroki za (medicinsko) nesrečo, zmoto ali napako so lahko različni: neurejen zdravstveni sistem; slaba organizacija v posameznih ustanovah pri izvajanju procesa zdravljenja; nesporazumi, ki nastanejo v komunikaciji delovne skupine; nepopolno poznavanje vseh dejstev o bolniku, zmotna presoja in neupoštevanje vseh podatkov o bolniku. Pomembno je, da zmote in nesreče prepoznavamo in preprečimo, preden bi vodile naprej v napake. Zavedati se je treba šibkih točk v zdravstvenem sistemu in v delu zdravnika. *Posebno pomembno je harmonično delovanje celotne skupine, ki sodeluje v procesu zdravljenja bolnika, ki opravlja sprotni nadzor in sicer po pravilu Več glav več ve in Več oči več vidi.* " Issis /januar 2002

" KDOR SE IZOGNE MLINSKEMU KAMNU, SE IZOGNE TUDI MOKI. " *Rimski rek*

V skladu s Pravilnikom o priznanjih Zbornice zdravstvene nege Slovenije - Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije Upravni odbor Zbornice – Zveze

objavlja

RAZPIS ZA PODELITEV ZLATEGA ZNAKA

Zbornice zdravstvene nege Slovenije – Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije za leto 2002

Zbornica – Zveza bo v letu 2002 podelila 20 Zlatih znakov.
Podelitev bo 11. maja 2002 na osrednji državni proslavi ob Mednarodnem dnevu medicinskih sester v Ljubljani.

Kandidatke/ kandidate za Zlati znak predlagajo v skladu s Pravilnikom o priznanjih (Utrip januar 2001) regijska društva, strokovne sekcije in Upravni odbor. Komisija bo podelila enajst priznanj na predlog vsakega regijskega društva, osem na predlog strokovnih sekcij in enega na predlog Upravnega odbora.

Kriteriji za podelitev Zlatega znaka so:

- uspešno poklicno delo na področju zdravstvene nege,
- kakovostno in učinkovito organizacijsko delo v dejavnosti zdravstvene nege,
- prispevek k uspešnemu uresničevanju programov zdravstvene nege in zdravstvenega varstva,
- prispevek k humanizaciji odnosov med uporabniki in izvajalci,
- uspehi pri doseganju ciljev, uresničevanju ter uveljavljanju nalog Zbornice – Zveze,
- prispevek k izboljšanju zdravstvenega varstva,
- raziskovalno delo,
- pomembno publicistično delo.

Regijska društva, strokovne sekcije in Upravni odbor morajo predloge za dobitnike Zlatih znakov z življenjepisom in podrobno utemeljitvijo, ki temelji na objavljenih kriterijih razpisa, poslati Komisiji za priznanja na sedež Zbornice – Zveze do 2.4.2002.

Mednarodni svet medicinskih sester ICN

Moto 12. maja 2002 – Mednarodnega dneva medicinskih sester:
Medicinske sestre so vedno tu za vas – skrbimo za družine!

Stališče – izjava **ICN/PS/00/17**

Sodelovanje medicinskih sester pri sprejemanju odločitev v zdravstvenih službah in pri razvijanju politik

Stališče Mednarodnega sveta medicinskih sester:
Medicinske sestre so sposobne sodelovati pri načrtovanju in odločanju v zdravstvenih službah ter prispevati k razvoju ustreznih in učinkovitih zdravstvenih politik. Medicinske sestre so zmožne prispevati in tudi morajo prispevati k javni politiki, ki determinira zdravje.
Poleg tega medicinske sestre sodelujejo pri strateškem načrtovanju, razporejanju sredstev, učinkovitem načrtovanju in uporabi virov ter pri načrtovanju, upravljanju in ocenjevanju programov ter storitev. Medicinske sestre morajo sprejeti svoje odgovornosti za načrtovanje in odločitve v zdravstvenih službah, vključno z odgovornostjo za ustrezen poklicni razvoj.
Poklicne organizacije medicinskih sester so odgovorne za promocijo in sodelovanje zdravstvene nege v lokalnih, državnih in mednarodnih telesih in odborih za sprejemanje odločitev ter razvijanje politik. Prav tako so odgovorne, da pomagajo zagotoviti vodstvenim medicinskim sestram ustrezne priprave, kar jim omogoča, da v celoti sprejmejo vloge pri sprejemanju odločitev.

Ozadje:
Ker so medicinske sestre v tesnem stiku s pacienti in njihovimi družinami v vseh okoljih, lahko pomagajo interpretirati potrebe ljudi in pričakovanja glede zdravstvene nege. Medicinske sestre sodelujejo pri sprejemanju odločitev na ravni klinične prakse kot tudi na ravni uprave. Uporabljajo rezultate raziskav in preizkusov, da prispevajo k odločitvam o kakovosti in o ekonomičnem zagotavljanju storitev zdravstvene nege. Vodijo raziskave v zdravstvu in zdravstveni negi, ki prispevajo dognanja za razvijanje politik. Ker medicinske sestre pogosto koordinirajo nego, ki jo zagotavljajo drugi, prispevajo svoje znanje in izkušnje k strateškemu načrtovanju in učinkoviti uporabi virov.
Če hočejo medicinske sestre sodelovati in biti učinkovite pri zdravstvenem načrtovanju in odločanju ter razvijanju javnih in zdravstvenih politik, morajo biti sposobne pokazati svojo veljavo in druge prepričati o tem, česa so zmožne. To utegne vključevati izboljševanje priprav medicinskih sester na upravljanje in vodenje, vključno z njihovim razumevanjem političnih in upravljavskih procesov. Prav tako jih lahko njihova večja izpostavljenost preko upravljavskih in vodstvenih položajev – tako v službah zdravstvenega varstva kot tudi v drugih zdravstvenih službah, spodbuja, da sodelujejo v vladnih in političnih zadevah ter pri izboljševanju in trženju podobe zdravstvene nege.
Mednarodni svet medicinskih sester in njene članice promovirajo ter podpirajo vsa prizadevanja, usmerjena v izboljševanje priprav medicinskih sester na upravljanje, vodenje in razvijanje politik. Te priprave morajo biti obsežne ter morajo vključevati razvoj znanja in veščin, ki pospešujejo spremembe, vključenost v politične procese, socialno trženje, oblikovanje povezav, sodelovanje z mediji ter drugimi sredstvi za uveljavljanje vpliva. Priprave morajo upoštevati kompleksne procese in dejavnike, ki spremljajo učinkovito odločanje.
Poklicne organizacije zdravstvene nege morajo uporabiti vrsto strategij, da prispevajo k učinkovitemu razvijanju politik, vključno s spremljanjem medicinskih sester na delovnem mestu, vključevanjem novih modelov in strategij upravljanja, stalnim trženjem pozitivne podobe pri najpomembnejših strankah v up-

ravljanju in sprejemanju politik na državni in mednarodni ravni, posredovanjem relevantnega znanja ter raziskav in stalnim razvijanjem ter vzdrževanjem ustreznih omrežij, ki omogočajo učinkovito sodelovanje z vladnimi in nevladnimi organizacijami.
Mednarodni svet medicinskih sester namerava promovirati in zagotavljati informacije v zvezi s prispevkom zdravstvene nege k sprejemanju odločitev in razvijanju politik v zdravstvu.

Sprejeto leta 2000
Povezana stališča Mednarodnega sveta medicinskih sester:
- Upravljanje zdravstvene nege in službe zdravstvenega varstva;
- Ekonomičnost in vrednost zdravstvene nege;
- Dostopne zdravstvene storitve, ki se financirajo iz javnih sredstev.

Stališče – izjava **ICN/PS/00/18**

Upravljanje služb zdravstvenega varstva in zdravstvene nege

Stališče Mednarodnega sveta medicinskih sester:
Zdravstvena nega je odgovorna, da prispeva k zdravstvenemu načrtovanju in politiki ter koordinaciji in upravljanju zdravstvenih služb. Mednarodni svet medicinskih sester od medicinskih sester pričakuje, da bodo prispevale k zdravstveni politiki na lokalni, državni in mednarodni ravni preko upravljavskih in vodstvenih vlog ter preko poklicnih organizacij zdravstvene nege. Potrebo po odličnosti upravljanja v zdravstveni negi in službah zdravstvenega varstva je potrebno aktivno promovirati.
Mednarodni svet medicinskih sester je povsem prepričan, da morajo biti medicinske sestre, ki upravljajo, neposredno odgovorne za upravljanje služb zdravstvene nege ter da so dobro opremljene tudi za upravljanje drugih zdravstvenih služb. Zdravstvena nega mora zagovarjati enako nagrajevanje in priložnosti, da se medicinske sestre pripravijo na upravljanje, razvijanje politik in vodenje, kot je to na voljo drugemu osebju v zdravstvu, ko se pripravlja na višje položaje v zdravstvenem sektorju.

Ozadje:
Vloge in funkcije medicinskih sester na upravljavskih položajih se vedno znova definira glede na okoliščine sprememb v zdravstvenem sektorju.
V preurejenih zdravstvenih službah morajo biti medicinske sestre – managerke neposredno odgovorne za upravljanje služb zdravstvenega varstva. O zadevah, ki se tičejo poklicne zdravstvene nege, morajo svetovati drugim managerjem, katerih osebje vključuje medicinske sestre. Medicinske sestre so lahko managerke tudi na drugih področjih zdravstvenih služb.
Vodenje je bistvena sestavina managementa. Prav tako je nujno, da se za zdravstveno nego razvijajo vodstvene medicinske sestre. Vodenje v zdravstveni negi vključuje zagotavljanje inštrukcij in mentorstva drugim ter ustvarjanje okolja in razmer za stalni razvoj ter kakovostno nego. Vodenje preko poklicnih organizacij zdravstvene nege razvija stroko in ji omogoča strateški položaj, da lahko vpliva na zdravstveno načrtovanje in njegovo uresničevanje.
Vzdrževanje omrežij in povezav z drugimi ključnimi zainteresiranimi strankami (in med njimi) je bistveno za učinkovito vodenje ter upravljanje. Prav tako je bistvena sposobnost za stalno ocenjevanje okolja, spremljanje uspešnosti in ustvarjanje sprememb ali prilagajanje spremembam, če je to potrebno.
Izobraževalne priprave na upravljanje se bodo razlikovale, odvisno od vlog in poklicnih poti medicinskih sester – upraviteljic. Mednarodni svet medicinskih sester igra vlogo pri promociji dobrega izobraževanja za upravljanje in vodenje. Poklicne organizacije zdravstvene nege pri tem lahko pomagajo tako, da identificirajo relevantne priložnosti in slednje priporočijo svojim članicam. Posamezne medicinske sestre morajo prevzeti odgovornost za svoje lastno izobraževanje ter razvijati sposobnost, da to strateško načrtujejo in upravljajo.
Priprava medicinskih sester na upravljanje in politiko jih mora usposobiti, da prevzamejo vloge upraviteljic zdravstvenih služb ali izobraževanja, vloge upraviteljic služb zdravstvenega varstva ali pa vloge oblikovalk zdravstvenih politik. Pri razvoju medicinskih sester kot upraviteljic je bilo ugotovljeno, da je

razvoj sposobnosti za vodenje bistvena sestavina razvoja upravljavskih sposobnosti, obenem pa tudi glavna prioriteta za zdravstveno nego na splošno.
Medicinske sestre morajo izbrati ustrezne unidisciplinarne ali multidisciplinarne programe, s pomočjo katerih se bodo učinkovito pripravile na upravljanje, razvijanje politik in vodenje v različnih okoljih in na različnih stopnjah njihovega poklicnega razvoja ter razvoja kariere. Priprava mora podpirati pomen nadaljevalnega učenja, ki se prilagaja spreminjajočim se potrebam in pričakovanjem. Poudarjati mora razvoj relevantnih veščin in lastnosti, ne pa zgolj pridobivanje znanja.

Dosežke medicinskih sester – upraviteljic je potrebno nagrajevati na enak način, kot druge upravitelje (menedžerje). Obenem morajo medicinske sestre – upraviteljice pokazati koristi njihove prisotnosti na ključnih položajih. Za medicinske sestre – upraviteljice mora veljati ustrezna klasifikacija položajev, ki je enakovredna klasifikaciji drugih upraviteljev na enaki ravni in ustreza njihovim poklicnim lastnostim ter ravnem odgovornosti.

Sprejeto leta 2000

Povezana stališča Mednarodnega sveta medicinskih sester:
Sodelovanje medicinskih sester pri odločanju in razvijanju politik v zdravstvenih službah.
Ekonomičnost in vrednost zdravstvene nege.
Javno financirane dostopne zdravstvene službe.
Mednarodni svet medicinskih sester je federacija 122 združenj posameznih držav zdravstvene nege, ki predstavlja milijone medicinskih sester iz vsega sveta. Ker ga od leta 1899 vodijo medicinske sestre za medicinske sestre, je Mednarodni svet medicinskih sester mednarodni glas zdravstvene nege in s svojim delovanjem zagotavlja kakovostno zdravstveno nego za vse ter trdne globalne zdravstvene politike.

3 Place Jean Marteau, Geneva 1201, Švica.
Faks: 41 (22) 908 01 01 Telefon: 41 (22) 908 01 00 Elektronska pošta: icn@uni2a.unige.ch
Spletna stran: www.icn.ch

Stališče – izjava ICN/PS/00/19

Zdravstvene informacije – zaščita pravic pacientov

Stališče Mednarodnega sveta medicinskih sester:
Mednarodni svet medicinskih sester in njegove članice podpirajo potrebna varovala za zaščito zasebnosti podatkov o pacientih ter spodbujajo sredstva, ki pacientom in/ali njihovim družinam olajšajo dostop do teh podatkov.
Poleg tega Mednarodni svet medicinskih sester podpira prizadevanja za vzpostavljanje nacionalnih ali mednarodnih protokolov in standardov za prenose zdravstvenih podatkov, ki bi se lahko uporabili kot smernice za povečevanje obveščenosti pacienta ali zdravstvenega delavca, njunega razumevanja in sodelovanja pri negi.
Mednarodni svet medicinskih sester meni, da je oseba, ki je deležna zdravstvenega varstva, prvenstveni lastnik svojih zdravstvenih podatkov. Oseba ima pravico do informacij in enakega posredovanja znanja, ki se nanaša neposredno na njegove ali njene zdravstvene težave, na dejanja, ki jih predlagajo ali izvedejo zdravstveni delavci, ter na posledice teh dejanj.
Posamezne medicinske sestre in poklicne organizacije zdravstvene nege morajo biti seznanjene s pravicami, odgovornostmi, protokoli in zakonodajo v svojih državah, ki se nanašajo na pacientovo pravico do zasebnosti. Poklicne organizacije zdravstvene nege morajo medicinskim sestram pomagati pri razumevanju in izpolnjevanju njihovih odgovornosti.
Poklicne organizacije zdravstvene nege morajo spremljati uvajanje vseh mednarodnih smernic, primernih za uporabo v njihovi državi, ter učinke spremenjene tehnologije na pravice pacientov.

Ozadje:
Zdravstveni in drugi informacijski sistemi, ki se uporabljajo pri načrtovanju, upravljanju in zagotavljanju zdravstvenih ter pripadajočih storitev, predstavljajo grožnjo pravicam pacientov do zasebnosti, ker povečujejo dostopnost do osebnih podatkov. Vpeljati je treba specifične ukrepe za zagotavljanje pacientove prav-

ice do zasebnosti.
Medicinske sestre morajo razumeti etične vrednote in pravne posledice, ki so podlaga njihovih lastnih odgovornosti v zvezi s pacientovo pravico do zasebnosti.
Kjer so zdravstveni informacijski sistemi tehnološko zelo razviti in lahko informacijske ter komunikacijske tehnologije učinkujejo na paciente, morajo biti medicinske sestre in drugi zelo previdni ter skrbni, da zaščitijo pacientovo pravico do zasebnosti. Kjer to pravico pacienta ščiti zakon, se lahko medicinske sestre soočijo s pravnimi posledicami, če zanemarijo svoje odgovornosti v zvezi z zakonskimi določili.

Sprejeto leta 2000
Mednarodni svet medicinskih sester je federacija 122 nacionalnih združenj zdravstvene nege, ki predstavlja milijone medicinskih sester vsega sveta. Ker ga od leta 1899 vodijo medicinske sestre za medicinske sestre, je Mednarodni svet medicinskih sester mednarodni glas zdravstvene nege in s svojim delovanjem zagotavlja kakovostno nego za vse ter trdne globalne zdravstvene politike.

3 Place Jean Marteau, Geneva 1201, Švica.
Faks: 41 (22) 908 01 01 Telefon: 41 (22) 908 01 00 Elektronska pošta: icn@uni2a.unige.ch
Spletna stran: www.icn.ch

ZAUPAJTE SLOVENSKI KVALITETI

izdelujemo opremo za bolnice, ambulante in kozmetične salone:

pregledne mize različnih izvedb

vozičke za aparate

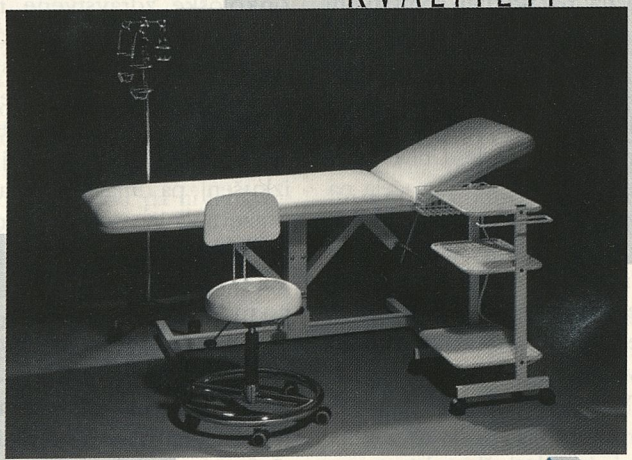
servirne vozičke

dvižne okrogle mize

paravane

stojala za infuzijo

stopnice itd.

Novak M d.o.o.
OIC Trzin, Brezovce 7
1236 Trzin
Tel:+386 1 562 1263
Tel:+386 1 562 0117
Fax:+386 1 562 0118

NOVAK M

KOVINSKA GALANTERIJA

Petra Kersnič

Brigita Skela Savič

Izteklo se je prejšnje tisočletje, čeprav se še vedno živo razpravlja o tem, kdaj se eno konča in drugo začne – tako kot o tem, ali imaš res ob koncu prvega leta bivanja na tem svetu drugi rojstni dan ali prvi in kaj je z dnem ko si se rodil – je ali ni to rojstni dan. In tako kot vlaki prihajajo in odhajajo, je svoj mandat urednikovanja zaključila Irma Antončič in predala mapo, fascikel in napotke Brigiti Skela Savič. Ko sem jo zaprosila, da bi jo želela predstaviti bralcem, je najprej rekla - malo počakaj, da se ustalim, da se privadim in da zagrabim. Pa sem prvi mesec mirovala, v drugem pa sem rekla, da se zdaj pa že spodobi, da jo naši bralci spoznajo – in ni bilo težav. Tako Vam predstavljam novo imenovano odgovorno urednico Utripa Brigito Skela Savič.

Brigita Skela Savič se je rodila na Ptuju. Osnovno šolo je obiskovala v Vidmu pri Ptuju. Šolanje je nadaljevala na Srednji zdravstveni šoli Juge Polak Maribor - oddelek Ptuj. Od tod jo je pot vodila v Ljubljano, kjer je leta 1988 diplomirala na Višji šoli za zdravstvo. Željna znanja je ob delu leta 1999 zaključila študij na Fakulteti za organizacijske vede Univerze v Mariboru. Delo medicinske sester je začela na oddelku za dializo v Kliničnem centru, od leta 1989 pa je zaposlena na Onkološkem inštitutu Ljubljana, od 1998 naprej kot pomočnica direktorice za področje zdravstvene nege. V svoji poklicni karieri se aktivno vključuje v razvoj področja strokovnega razvoja onkološke zdravstvene nege. V okviru pedagoško dela vodi pripravništvo za poklicne skupine v zdravstveni negi, vaje iz onkološke zdravstvene nege za študente Visoke šole za zdravstvo in organizira interna strokovna izobraževanja. Od maja leta 2001 je nosilka projekta Poslovna odličnost v okviru Onkološkega inštituta. V okviru publicističnega dela je večkratna urednica in recenzentka strokovnih prispevkov iz onkološke zdravstvene nege ter slovenska konzultantka za revijo Oncology Nursis Today. Je avtorica številnih prispevkov s področja onkološke zdravstvene nege in managementa v zdravstveni negi. Za seboj ima tudi nekaj strokovnih izobraževanj v tujini, veliko izkušenj pa ima z domačimi programi izobraževanja in usoposabljanja, saj je predsednica strokovne sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v onkologiji, pripravlja pa tudi magistrsko nalogo na Fakulteti za organizacijske vede Univerze v Mariboru.

Kako vidiš in kako si zastavila svojo novo vlogo odgovorne urednice Utripa?

»Informativni bilten Utrip veliko prispeva k dobremu in ustreznemu informiranju medicinskih sester v državi in njihovi organiziranosti na področju strokovnega izobraževanja in druženja. Prepričana sem da precej vpliva na razvoj poz-

itivne podobe poklicev v zdravstveni negi.
Delo odgovorne urednice si predstavljam kot povezovalno – timsko, predvsem si želim tesne povezave s člani in pri tem pričakujem, da bodo s svojimi prispevki bogatili vsebine Utripa. Po obdobju uvajanja v delo bo sledila analiza našega dela, nato pa predlogi in pobude za izboljšave.«

Kdaj si začutila željo postati po poklicu »medicinska sestra«?
»Iz želje delati z ljudmi sem se med delom v zdravstvu in pedagoškim delom odločila za prvega. Ko sem obiskovala Srednjo zdravstveno šolo v Ptuju, še nisem imela čisto izdelanega pogleda, kateri poklic v zdravstvu bom izbrala, odločitev je padla v četrtem letniku. «

Ali meniš, da je naš poklic rezerviran za ženske?
»Nikakor ne. V Evropi je bistveno več moških v tem poklicu in tiste, ki jih poznam so zelo uspešni. Za boljšo prepoznavnost in priznanje poklica je potrebno spodbujati za poklic tudi moške. Menim, da moški lahko dobro vplivajo na medsebojne odnose v timu.«

Kako ocenjuješ položaj zdravstvene nege na svojem delovnem mestu?
»Na Onkološkem inštitutu Ljubljana se dejavnost zdravstvene nege izvaja in razvija v okviru samostojnega sektorja za zdravstveno nego in to je velika prednost. Take stopnje samostojnosti še niso uspele doseči vse glavne medicinske sestre v ostalih bolnišnicah. Vendar je potrebno to samostojnost nenehno graditi in dokazovati, da je potrebna, kar pa ni lahko – nasprotno – je zelo naporno.
Velik problem je zagotavljanje usposobljenega in zadostnega števila kadrov v zdravstveni negi. Novi načini zdravljenja raka povzročajo številne stranske učinke, kar vpliva na intenzivnost postopkov zdravstvene nege in medicinsko-tehničnih posegov na eni strani in na drugi strani zahteva nenehno strokovno izpopolnjevanje. «

Kako ocenjuješ sodelovanje z drugimi sodelavci v zdravstvenem timu?
»V moji delovni sredini dobro sodelujemo. Naša delo temelji na dvosmerni komunikaciji in medsebojnem spoštovanju, kar je poleg znanja stroke zelo pomembno. Medicinske sestre bomo v pravem pomenu samostojne šele takrat, ko bomo enakopravne sodelavke v zdravstvenem timu. Zato moramo spoštovati svoje delo, ga evidentirati in predstavljati. Zdravstvena nega ne sme biti nekaj samo po sebi umevnega v delovnem procesu, kar si zdaj mnogi predstavljajo.«

Kakšno prihodnost napoveduješ zdravstveni negi in medicinskim sestram v Sloveniji?
»Prihodnost obstaja na podlagi znanja in v še bolj učinkovitem povezovanju z drugimi strokami v zdravstvu. Znanje je tisto, ki bo medicinskim sestram prineslo priznanje. «

Katere so lastnosti, ki jih pričakuješ od drugih?
»Teh lastnosti je kar nekaj: odprta komunikacija, spoštovanje, znanje, sposobnost prilagajanja, delavnost itd.«

Kaj drugim najbolj pogosto zameriš?
»Dvoličnost, sprenevedanje, delo za lastne interese v imenu stroke itd.«

Kaj ti pomeni prosti čas in kako ga izrabljaš?
»Imam družino in vsi se veselimo vsakega konca tedna in praznikov, ko imamo malo več časa za druženje. Takrat počnemo različne stvari, glede na letni čas. Hčerki zelo radi bereta in pomagata pri kuhanju, veselita se izletov in druženj s sorodniki in prijatelji.
Prosti čas samo zase porabim za študij, včasih tudi za ogled dobrega filma.«

Če bi imela na izbiro sanjsko potovanje, kam bi te odnesla pot?
»V Afriko. V decembru smo nameravali z družino odpotovati v Kenijo, vendar smo zaradi takratnih političnih razmer potovanje prestavili na leto 2002.«

Katera je tvoja zadnja knjiga, ki si jo prebrala?
»Zofijin svet«, avtorja Josteina Gaardera.

Darinka Klemenc

ODPRIMO VRATA RAZISKOVANJU

društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov ljubljana

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana je na svojem že tradicionalnem strokovnem srečanju 4. decembra 2001 predstavilo rezultate obsežne raziskave **Medicinske sestre v Sloveniji,** katere potek ste lahko spremljali tudi v Utripu vse lansko leto. Raziskava je odprla nove poglede na dogajanje v slovenski zdravstveni negi, ne samo raziskovalcem, temveč tudi izvajalcem zdravstvene nege.

"Raziskovanje lastne poklicne skupine smo izbrali kot izziv, povezan s poklicno pripadnostjo, s pretežno žensko populacijo in značilnostmi stroke, ki se desetletja izgublja ali skriva v senci medicine, pa vendar je nujno potrebna za dobro delovanje zdravstvenega sistema v vsaki državi. To je naš prispevek k prepoznavni, vidni in slišni, na znanstvenih metodah obravnavani samostojni stroki, kar zdravstvena nega tudi v Sloveniji, čeprav z zakasnitvijo, postaja. Poleg neurejene zakonodaje upočasnjuje razvoj predvsem pomanjkanje možnosti fakultetnega izobraževanja v lastni stroki.

Glede na voljo in možnosti, ki jih imamo, smo se odločili raziskavo razširiti na vso Slovenijo; ljubljanska regija nas sicer ne utesnjuje, zavedamo pa se sposobnosti posameznikov in skupine, ki lahko prispevajo v ves slovenski prostor. Raziskavi daje težo širok raziskovalni vzorec, kar je pomembno tudi za predstavljanje zunaj slovenskih meja. Brez sodelovanja regijskih društev, pa tudi posameznikov, ki ste vrnili izpolnjene vprašalnike, projekta ne bi bilo mogoče izpeljati, smo zapisali v uvodniku Zbornika člankov s strokovnega srečanja z mednarodno udeležbo, ki smo ga izdali ob tej priložnosti.

Zbornik je na voljo na sedežu Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana, Zaloška 7 (e-naslov: infoŽdrustvo-med-sester-lj.si), na sedežu Zbornice – Zveze, Vidovdanska 9 in na Visoki šoli za zdravstvo Univerze v Ljubljani, Poljanska 26a po sprejemljivi ceni.

Ob koncu strokovnega srečanja smo obljubili, da bomo z raziskavo nadaljevali. Oblikovali smo zaključke in sklepe, ki so pomembni za sleherno medicinsko sestro in zdravstvenega tehnika v Sloveniji, ki mu ni vseeno, kakšen položaj, tako v strokovnem kot v organizacijskem smislu, ima slovenska zdravstvena nega v sedanjem času.

Lepo se še enkrat zahvaljujemo vsem, ki ste pri našem raziskovalnem projektu sodelovali ali nas kakorkoli podpirali.

Zaključki s strokovnega srečanja Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana z dne 4. 12. 2001

- raziskovanje je eden od ključnih elementov, ki so pomembni za razvoj samostojne stroke zdravstvene nege ter vzpostavlja njene znanstvene osnove,
- z empiričnim pristopom sleherno strokovno - organizacijsko področje zdravstvene nege dobi znanstveno potrjeno veljavo,
- z raziskovalnim projektom ***Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana "Medicinske sestre v Sloveniji"*** je slovenska zdravstvena nega dobila številne podatke o izvajalcih zdravstvene nege; odslej lahko nastopamo v naši državi in zunaj njenih meja z argumenti in ne z domnevami ali približnimi ocenami,
- polje raziskovalne dejavnosti želimo odpreti čim širšemu krogu medicinskih sester,
- brez sodelovanja različnih institucij si raziskovalnega dela ne moremo predstavljati; gre za povezovanje raziskovalnih področij, ki so vezana na teorijo in prakso zdravstvene nege,
- ocenjujemo, da lahko veliko vlogo igra tudi sodelovanje regijskih društev in izobraževalnih ustanov.

Sklepi in priporočila DMSZT Ljubljana

- apeliramo na obe visoki šoli za zdravstvo v Sloveniji (Maribor in Ljubljana), naj pristopita k sistematičnemu zbiranju in arhiviranju do

sedaj narejenih raziskovalnih nalog na način, ki bo dostopen širokemu krogu uporabnikov. Predlagamo, da razpišeta na temo pregleda raziskovalnega dela nekaj diplomskih del;

- izobraževanje naj bo utemeljeno na raziskovalnih ugotovitvah ter v skladu s potrebami vsakodnevne prakse;
- študenti naj imajo možnost širokega pridobivanja znanja in izkušenj različnih faz v raziskovalnem delu;
- na skupščini Zbornice Zveze bomo predlagali, da začne aktivno in sistematsko zbirati, spremljati in evidentirati podatke (ustvarjati baze podatkov) za celotno področje raziskovanja v zdravstveni negi v Sloveniji;
- podpiramo uredniški odbor Obzornika zdravstvene nege pri njegovem prizadevanju, da raziskovanje v edinem strokovnem glasilu zdravstvene nege v Sloveniji dobi dostojno mesto, torej "raziskovalne strani";
- Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana bo nadaljevalo z začetim projektom Medicinske sestre v Sloveniji; prednostno bomo raziskovali področje etike v zdravstveni negi in izboljševanje samopodobe slovenskih medicinskih sester.

Darinka Klemenc, Irena Keršič Ramšak, Peter Požun

Sprejel jih je Upravni odbor DMSZT Ljubljana na 3. redni seji 16. 1. 2002.

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana

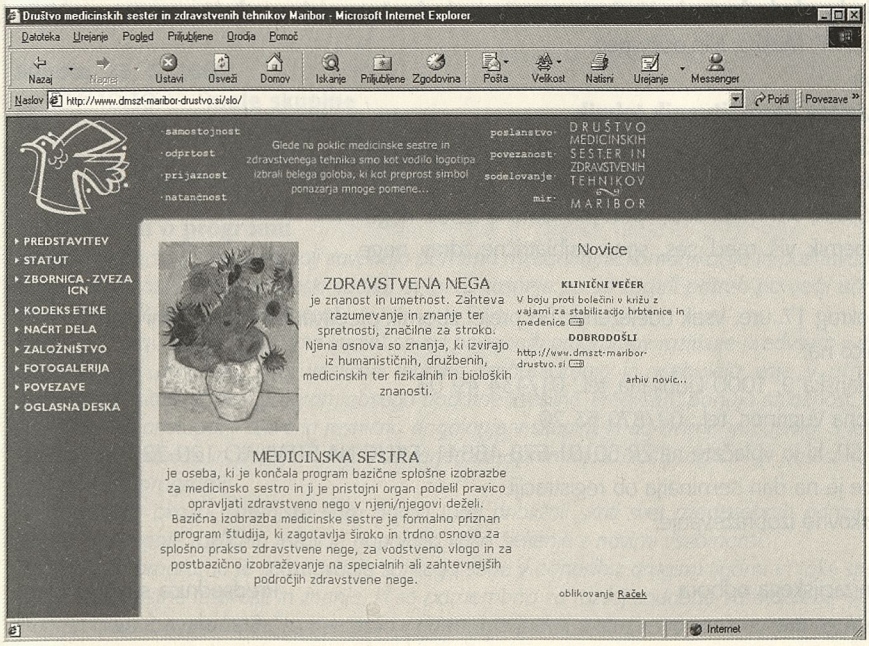
Iskrene čestitke gospe **Mileni Križaj,** članici upravnega odbora DMSZT Ljubljana, ki je 19.12.2001 diplomirala na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani.

Predsednica DMSZT Ljubljana
Darinka Klemenc

DMSZT MARIBOR NA SPLETNIH STRANEH

Obveščamo vas, da ste vabljeni na spletne strani našega društva:

http//www/dmszt-maribor-drustvo.si

Pišite nam, povejte kaj Vam je všeč, kaj pogrešate, kaj bi predlagali – mi pa se bomo potrudili upoštevati vaše želje in pobude.

Milica Lahe, predsednica DMSZT Maribor

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ZOBOZDRAVSTVU

Vabi na IX. strokovni seminar

15.3.2002, Kulturni dom Slovenj Gradec

ZDRAVSTVENA NEGA V STOMATOLOŠKI AMBULANTI

Program

8.00 – 9.00	Registracija udeležencev
9.00	Kulturni program učencev Prve osnovne šole Slovenj Gradec
9.15	Pozdravni nagovori
9.30	**Proti meticilinu odporni Staphylococcus aureus - MRSA** mag. Irena Grmek- Košnik, dr. med., spec. klinične mikrobiologije
10.00	**Razkužila in razkuževanje rok** Mojca Dobrovoljc, vodja programa razkužil Beiersdorf
10.30	Odmor- kava
10.45	**Oralnni kirurški posegi v stomatološki ambulanti** asist. Matija Gorjanc, dr. stom., dr. med.
11.15	**Zdravstvena nega bolnikov pri oralnih kirurških posegih v stomatološki ambulanti,** Draga Štromajer, dipl. m. s.
11.45	**Odgovornost medicinske sestre pri evidentiranju storitev, ki jih opravi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije** (predavatelj z Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenija)
12.30	Odmor s prigrizkom
13.30	**Voda - gasila bo žejo in umivala zobe** Zvonka Debenak, SMS
13.50	**Emocije in obvladovanje stresa** Aleksandra P. Meško, klin.psih.spec. Razprava
14.40	**Predstavitev sprostitvenih tehnik** Rozika Špilak, viš. med. ses., spec. psihiatrične zdrav. nege
15.20	**Učna delavnica** Rozika Špilak, viš. med. ses., spec. psihiatrične zdrav. nege Lepa Pibernik, viš. med. ses., spec. psihiatrične zdrav. nege

Zaključek je predviden okrog 17. ure. Vsak udeleženec bo prejel zbornik predavanj s strokovnimi članki.
Prijave pošljite s prijavnico na:
Zbornica - Zveza, Vidovdanska 9, 1000 Ljubljana, tel.: 01/434 49 03
Ostale informacije: Simona Vugrinec, tel.: 02/870 53 20
Kotizacija je 13.000,00 SIT, ki jo vplačate na ŽR 50101-678-48641, SKLIC NA ŠTEVILKO 120-22.
Prijava za učne delavnice je na dan seminarja ob registraciji.
Seminar se šteje za strokovno izobraževanje.

Predsednica organizacijskega odbora
Simona Vugrinec

Predsednica sekcije
Stanislava Štajer

PSIHIATRIČNA IN NEVROLOŠKA SEKCIJA

"Zdravstvena nega smo ljudje"

Intenzivni izkustveno-izobraževalni program
Hotel Bor – Grad Hrib – Preddvor
21. - 23. 3. 2002

Četrtek, 21. 3. 2002

09.00 - 09.30	registracija
09.30 - 10.00	**predstavitev programa** *Marija Mrak, strokovni vodja programa*
10.00 - 10.30	**Osebnostni razvoj** *Ladi Škerbinek,viš.med.ses., prof.ped.*
10.30 - 10.45	odmor
10.45 - 11.15	**Dinamika in razvoj skupine in medsebojnih odnosov** *Marija Mrak, viš.med.ses. spec.psih. zdravstvene nege*
11.15 -13.30	kosilo
13.30 - 15.00	**male skupine**
15.00 - 15.30	odmor
15.30 - 16.30	**tematske skupine**
16.40 - 17.40	**srečanje vseh tematskih skupin**
18.00	**Neformalno srečanje in večerno druženje**

Petek, 22. 3. 2002

09.00 - 09.30	**Dobro vodenje nam olajša delo** *Ladi Škerbinek,viš.med.ses., prof.ped.*
09.45 - 11.15	**male skupine**
11.15 - 11.30	odmor
11.30 - 12.15	**Skrb zase** *Brane Kogovšek, VMT, prof.def.*
12.15 - 13.30	kosilo
13.30 - 15.00	**male skupine**
15.00 - 15.30	odmor
15.30 - 16.30	**tematske skupine**
16.30 - 17.30	**srečanje vseh tematskih skupin**
18.00	**Neformalno srečanje in večerno druženje**

Sobota, 23. 3. 2002

09.00 - 10.30	**male skupine**
10.30 - 11.00	odmor
11.00 - 12.00	**srečanje vseh tematskih skupin ZAKLJUČEK SREČANJA**

Nekaj besed o programu

V zadnjih letih se v svetu vse bolj zavedajo pomena medsebojne komunikacije in poznavanja dogajanj v skupini. Prvi so pomembnost zaznali vrhunski vodilni delavci, kasneje pa so zaradi potreb po večji učinkovitosti timov ta znanja omogočili tudi drugim sodelavcem.

Program "Zdravstvena nega smo ljudje" se od podobnih programov razlikuje predvsem v dveh pomembnih dejstvih: Običajno taki programi učijo različne tehnike komuniciranja in vsebujejo vaje v učnih delavnicah ob igranju "namišljenih situacij". Naš program obsega dodatne vsebine. Predvsem ponuja priložnost, da vsak udeleženec z lastnim aktivnim pristopom ustvarja resnično dogajanje v skupini, ki ga živimo in čutimo. S tem pa se učimo spremljati medosebne odnose in jih aktivno tudi ustvarjati oz. spreminjati. Naš program je nastal na osnovi večletnih izkušenj s podobnimi programi.

V pravljičnem okolju Gorenjske Vam bomo torej približali skriti svet medosebnih odnosov, kar Vam bo zagotovo olajšalo reševanje različnih težav in napolnilo vaše življenje z novimi vsebinami.

Temeljni cilj programa je spoznavanje samega sebe v odnosih z drugimi ljudmi in tako spoznavati, razvijati in krepiti tiste osebnostne lastnosti in znanja, ki so pomembna za razvoj sodobne zdravstvene nege.

Program nam omogoča večjo orientacijo v odnosih z ljudmi, s tem večjo samozavest, večje profesionalno in kreativno

delovanje na delovnem mestu in na ostalih področjih našega življenja.
Omogoča nam tudi prepoznavanje in zmanjševanje stresnih situacij in procesa izgorevanja. Tako pa tudi boljše telesno in psihično zdravje. Zato program dela temelji na osebnih doživljajskih izkušnjah v medosebnih odnosih »tu in sedaj« v procesu skupinskega dela.
Vsebina programa so teoretična predavanja, pogovori v malih skupinah, pogovori v tematskih skupinah, pogovori v veliki skupini in družabne aktivnosti.
Program je prilagojen ljudem, ki delamo na področju zdravstvene nege. Vodimo in izvajamo ga strokovnjaki, ki izhajamo iz stroke zdravstvene nege in imamo poleg znanja in izkušenj s področja skupinskega dela, komunikacije, medosebnih odnosov, tudi vpogled v dogajanja in potrebe na področju zdravstvene nege.

Nekaj splošnih informacij

Program je vpisan v register pri Zbornici – Zvezi in se upošteva kot strokovno izpopolnjevanje pri napredovanju.
Kotizacija za člane zbornice znaša 30.000 sit. Nakažete pa jo lahko na žiro račun ZDMSZTS številka 50101-678-48641,
z obvezno sklicno številko 00 12207.
Prijavite se s splošno prijavnico iz Utripa, na naslov: Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Psihiatrična in nevrološka sekcija, Vidovdanska 9, Ljubljana.
Število udeležencev je omejeno, zato prijave sprejemamo do zapolnitve mest. Vašo prijavo vam bomo tudi potrdili oz. jo lahko preverite pri kontaktni osebi: Livio Kosina, tel. 041 682111.
S seboj prinesite potrdilo o plačani kotizaciji in člansko izkaznico.
Prenočišče si pravočasno rezervirajte v recepciji Hotela Bor – Grad Hrib Preddvor, tel.: 04 2551080, faks: 04 2551370.
Pri rezervaciji se sklicujte na "program Psihiatrične in nevrološke sekcije".
Dodatne informacije lahko dobite, če nam pošljete e-pošto na naslov:
livio.kosinaŽustanova-odsevseslisi.si
Strokovno organizacijski odbor: Brane Kogovšek, Livio Kosina, Marija Mrak, Ladi Škerbinek.

Predsednica sekcije:
Vesna Čuk

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V KARDIOLOGIJI IN ANGIOLOGIJI

Vabi

medicinske sestre in zdravstvene tehnike k aktivnemu sodelovanju na strokovnem srečanju

Poklicna identiteta medicinske sestre – poklicna in osebnostna rast medicinske sestre ob kardiološkem bolniku, sodobne smernice zdravstvene nege v kardiologiji.

Sodelujete lahko s 10 – 15 minutnim predavanjem na to temo ali s posterjem. Strokovno srečanje bo potekalo v Radencih 7. in 8. junija 2002. Če vas tema zanima in če želite svoja dognanja, izkušnje, pomisleke, nove ideje predstaviti kolegicam in kolegom na srečanju, pošljite svoj prispevek do 11. marca 2002 na naslov: KC Ljubljana, Klinični oddelek za kardiologijo, ga. Irena Orel, Zaloška 7, 1000 Ljubljana. Osnutek predavanja ali posterja pošljite na 1 strani formata A4. "Opremljen" naj bo z vašimi osnovnimi podatki, ne pozabite napisati delovne organizacije, telefonske številke ali elektronskega naslova.
Vljudno vabljeni! Z veseljem in zanimanjem pričakujemo vaše prispevke.
Informacije: Lidija Marinč, tel. 01 5223 925
Lep pozdrav in na svidenje v Radencih.

Predsednica strokovne sekcije

Lidija Marinč

1. obvestilo

PSIHIATRIČNA IN NEVROLOŠKA SEKCIJA

Vabi na

Enodnevni strokovni seminar,

ki bo 4. aprila 2002 v Psihiatrični bolnišnici Begunje na Gorenjskem

Tema: ZDRAVSTVENA NEGA V PROCESU PSIHOTERAPIJE

Seminar je namenjen vsem medicinskim sestram, zdravstvenim tehnikom ter drugim, ki želijo izvedeti več o vlogi zdravstvene nege v psihoterapiji, o povezanosti, ovirah, izkušnjah in dilemah, ki se pri delu pojavljajo.

Program.

8: 30 - 9: 30	Registracija udeležencev
9: 30 - 10:00	Pozdravne besede ob otvoritvi seminarja
10: 00 -10:45	**Medicinska sestra v pogovorih z duševnimi bolniki - kako jih razumeti,** prim. Frančišek Peternelj, dr. med. spec. psih.
10: 45 -11.20	**Psihoterapevtska znanja v procesu zdravstvene nege,** Slavica Ravnik, vms, dipl. soc. ped .
11.20 - 11.50	Odmor za kavo
11: 50 - 12:10	**Delo s svojci,** Marjeta Blinc- Pesek, dr. med.
12: 10 - 12:30	**Družinska psihoterapija,** Brane Kogovšek, VMT, prof. def.
12: 30 - 12:50	**Pomen zdravstvene nege pri zdravljenju anksioznih motenj na Oddelku za vedenjsko kognitivno terapijo,** Rozika Špilak, viš. med. ses., spec. psih. zn
12: 50- 13: 10	**Realitetna terapija in zdravljenje bolnikov odvisnih od alkohola,** Nada Legat, viš. med. ses., spec. psih. zn
13:10 - 13: 30	**Prepletanje zdravstvene nege in psihoterapije za večjo kakovost dela,** Marija Mrak, viš. med. ses., spec. psih. zn
13: 30- 14: 30	Odmor
14:30 – 15:30	**Delo v skupinah**
15:30 - 16: 30	**Poročanje skupin**
	Zaključek seminarja

Po zaključku seminarja bo možen ogled bolnišnice

Splošne informacije: Strokovno izpopolnjevanje se upošteva pri napredovanju.
Kotizacija: 13.000 za člane in 26.000 za nečlane.
Kotizacijo nakažete na žiro račun ZDMSZTS št:50101- 678- 48641, z obvezno sklicno številko: 0012207, lahko jo poravnate tudi pred srečanjem. S seboj prinesite potrdilo o plačani kotizaciji in člansko izkaznico.
Prosimo, da prijavnico iz Utripa obvezno pošljete na naslov: Vesna Čuk, Psihiatrična bolnišnica Idrija, Pot sv. Antona 49, 5280 Idrija,faks:05 377 3651, najkasneje do 25. marca 2002.
Informacije: Vesna Čuk, tel: 05 37 34 435,031 362 968, e –mail vesna.cukŽpb-idrija.si in Marija Gorše Muhič Psihiatrična klinika Ljubljana, Studenec 49, 1260 Ljubljana: tel.:01 587 2155, 031277469, e-mail: marija.gorse@psih-klinika.si.
Strokovno organizacijski odbor: Marija Gorše Muhič- vodja programa, Vesna Čuk,Rozika Špilak, Nada Legat, Urška Poček, Marija Mrak,Zlata Zelič, Darko Bukor,Tonica Golobič, Ladi Škerbinek, Radojka Kobentar, Livio Kosina, Radojka Kobentar, Barbara Možgan.

Vljudno vabljeni!

Predsednica sekcije Vesna Čuk

PEDIATRIČNA SEKCIJA VABI NA STROKOVNI SEMINAR

SLADKORNA BOLEZEN PRI OTROCIH

ATOMSKE TOPLICE, 07. in 08. marec 2002

PROGRAM:

ČETRTEK, 07.03.2002-01-29

08.00 – 10.00	Registracija
10.00 – 10.30	Pozdrav udeležencem in kulturni program
10.30 – 11.00	Sladkorna bolezen pri otrocih in mladostnikih, *prof. dr. Ciril Kržišnik, dr. med., viš. svetnik*
11.00 – 11.20	Zdravstvena nega otroka s sladkorno boleznijo v bolnišnici, *Bernarda Sitar, ZT*
11.20 – 11.40	Program zdravstvene vzgoje pri otroku z novo odkrito sladkorno boleznijo in ob prehodu na intenzivirano terapijo, *Ivica Zupančič, dipl. med. ses.*
11.40 – 11.50	Razprava
11.50 – 12.10	ODMOR
12.10 – 12.30	Pravilni ukrepi ob hipoglikemiji, *Tanja Zadražnik, ZT*
12.30 – 13.00	Vodenje sladkorne bolezni z insulinsko črpalko, *doc. dr. Tadej Battelino, dr. med.*
13.00 – 13.20	Življenje z insulinsko črpalko, *Ana Turšič*
13.20 – 13.30	RAZPRAVA
13.30 – 15.00	ODMOR ZA KOSILO
15.00 – 15.30	Sponzorji se predstavijo
15.30 – 17.00	Učne delavnice: Predstavitev insulinov, injektorev, aparatov za merjenje krvnega sladkorja *Marija Dolinar, viš. med. ses.*
17.0	Sestanek razširjenega odbora
18.0 19.30	Pozdrav gostitelja
19.0 20.00	Skupna večerja

PETEK, 08.03.2002:

09.00 – 09.20	Sladkorna bolezen in nosečnost, *mag. Alenka Sketelj, dr. med.*
09.20 – 09.40	Novorojenček matere s sladkorno boleznijo, *Helena Mole, dr. med.*
09.40 – 10.10	Prehrana pri sladkorni bolezni tipa I, *Andreja Čampa Širca, univ. dipl. inž. živ. teh.*
10.10 – 10.20	Razprava
10.20 – 11.00	ODMOR
11.00 – 11.30	Sladkorna bolezen in šport, as. mag. *Nataša Uršič Bratina, dr. med.*
11.30 – 12.00	Psihološka obravnava otrok in mladostnikov s sladkorno boleznijo *prof. Ljubica Vrba, klinični psiholog*
12.30 – 13.00	Doživljanje sladkorne bolezni, *Nataša Godina, ZT*

SPLOŠNE INFORMACIJE:

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izobraževanje. Kotizacija z DDV za člane znaša 26.000 SIT, za nečlane pa 52.000 SIT. Poravnate jo lahko na ŽR 50101-678-48641, sklic na številko 0012005, s pripisom za Pediatrično sekcijo. Prijavnico iz Utripa s točnimi podatki pošljite najkasneje do 01.03.2002 na naslov: Valentina Vajović, Zdravstveni dom Novo mesto, Kandijska 4, 8000 Novo mesto. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji. Gostje bodo v skladu z namestitvenimi zmogljivostmi nameščeni tako v hotelu Breza****, kot v aparthotelu Rosa****. Rezervacije bo za oba objekta sprejemala recepcija Term Olimia, najkasneje do 25.02.2002. Ob rezervaciji udeležence naprošamo, da se obvezno sklicujejo na seminar. Prenočišče rezervirate na telefon 03 829 78 36 ali faks 03 582 90 24. Nočitev z zajtrkom v enoposteljni sobi stane 12.300 SIT + turistična taksa (154 SIT), v dvoposteljni pa 9.400 SIT + turistična taksa (154 SIT).

ORGANIZACIJSKI ODBOR: Valentina Vajović, Jožica Mikec, Irena Žagar, Marjana Kulovec, Darja Bukovec, Vlasta Femc, Cvetka Meolic, Ivica Zupančič in Katja Hren.

DODATNE INFORMACIJE: Valentina Vajović, tel.: 07/39 16 843.

Vljudno vabljeni.

Predsednica Pediatrične sekcije
Valentina Vajović

Okvirni plan aktivnosti in strokovnih izpopolnjevanj v letu 2002

ZBORNICA – ZVEZA

28. februar
13. redna skupščina Zbornice – zveze v Ljubljani

11. maj 2002
9. simpozij in proslava 12. maja, mednarodnega dneva medicinskih sester s podelitvijo Zlatih znakov za leto 2002 v Ljubljani.

Spletna stran http://www. zveza-dmszts.si

REGIJSKA DRUŠTVA

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV LJUBLJANA

Izobraževanje:

Spomladansko strokovno srečanje:
Tema: **Z nadzorovano vadbo dosežemo boljše rezultate**
Kraj in čas: **Vremščica pri Senožečah, 5. junij 2002**
Informacije: Đurđa Sima (041 266 644)

Jesensko strokovno srečanje:
Tema: **Spoznajmo komplementarne in alternativne pristope v zdravstvu**
Kraj in čas: **Ljubljana, 4. 12. 2002**
Organizacijski odbor: D. Klemenc, P. Požun, J. Šmitek, K . Peternelj, Z. Dovč, L. Šavnik, D. Remškar.

Učne/komunikacijske delavnice:
Tudi beseda je zdravilo (Elite d.o.o.)
Kraj in čas: Ljubljana: 11. in 12. marec, 13. in 14. maj, 7. in 8. oktober
Prijave: Irma Kiprijanovič (01 522 23 19 od 7. do 8. ure)

Podpora drugim oblikam izobraževanja na naslednjih področjih zdravstvene nege: kakovost in management v zdravstveni negi, družbena prepoznavnost medicinskih sester/poklicna identiteta, zgodovina zdravstvene nege in skrb za zdrav življenjski slog.
Udeležba na prireditvah ob 12. maju – mednarodnem dnevu medicinskih sester

Raziskovanje
Informacije: Klavdija Peternelj (031 890 093):
- oblikovanje seznama raziskovalnih vprašanj za nadaljevanje raziskave,
- udeležba na WENR v Ženevi (predstavitev raziskave Medicinske sestre v Sloveniji),
- sodelovanje pri strokovnem srečanju društva 4. 12. 2002,
- izvedba učne delavnice na temo metodologija,
- posredovanje pobude za sistematično zbiranje raziskovalnih podatkov s področja zdravstvene nege v Sloveniji na 13. redni skupščini Zbornice – Zveze.

Zgodovina
Informacije: Irena Keršič Ramšak (041 325 431)
- ureditev prostorov na "babiški šoli",
- nadaljevanje zbiranja in urejanja ustnih, pisnih virov in predmetov,
- predstavitve uniform medicinskih sester.

Izletništvo
Informacije: Nada Butinar (522 61 05)
- izleta na Hrvaško in na Nižozemsko,
- martinovanje.

Pohodništvo
Informacije: Marija Filipič (03 56 52 500)
1. pohod na 1. junij in Sveto planino nad Trbovljami
2. pohod na Slivnico nad Cerknico
3. pohod na Veliko Kozje nad Zidanim mostom

Kultura
Informacije: Lucija Matič (031 344 675)
- jesenski kulturni večer, tema: glasba

Pevski zbor
Informacije: Saša Kotar (433 85 01)
- sodelovanje na reviji ljubljanskih pevskih zborov,
- snemanje zgoščenke, letni koncert,
- organizirano pridobivanje novih pevk.

Likovna
Informacije: Jože Matjašec (36 59 804)
- nadaljevanje likovnih delavnic,
- likovna razstava junija v KC Ljubljana.

Joga
Informacije: Bronka Kavčič (472 37 00)
- dve skupini v Ljubljani, ena v podružnici.

Sekcija upokojenih medicinskih sester
Informacije: Cilka Potokar (548 13 03)
strokovno predavanje: **Status neakademskega zdravilstva**
ogled bolnišnice in izlet: 4. ali 10. oktober (Maribor)
Izlet: 20. ali 30. maj (Plitvička jezera)

Sekcija študentov zdravstvene nege
Informacije: Damjan Remškar (041 861 570)
glej program Sekcije študentov zdravstvene nege

Podružnica Litija – Kamnik
Informacije: Sandra Krajšič (041 421 486)
- izobraževanje, druženje,
- izlet v Prekmurje.

Podružnica Zasavje
Informacije: Mateja Golouh (03 565 25 54)
- izlet, protibolečinska telovadba,
- udeležba na delavnicah: joga, likovna, pevski zbor,
- udeležba na seminarjih, organizacija novoletne zabave.

Sodelovanje z drugimi ustanovami, organizacijami, društvi
z regionalnimi društvi medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov,
s strokovnimi sekcijami pri Zbornici – Zvezi,
z nevladnimi, vladnimi organizacijami in društvi,
včlanitev članov UO v Društvo za boj proti raku,
spremljanje razpisov za pridobivanje finančnih sredstev.

Širjenje informacij o delovanju društva:
z osebnimi stiki članstva, preko članov UO, s pomočjo oglasnih desk, Utripa, spletnih strani.

Informacije: predsednica Darinka Klemenc,
tel.: 041 757 706, e-mail- darinka.klemencŽkclj.si

Spletna stran http://www.drustvo.med.sester-lj.si

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV MARIBOR

Februar: KLINIČNI VEČER - 14.02.2002
"V boju proti bolečini v križu z vajami za stabilizacijo hrbtenice in medenice"

Marec:
OKROGLA MIZA
"Posvet o kontinuirani zdravstveni negi"

April: STROKOVNI SEMINAR
"Paliativna zdravstvena nega in umirajoči bolnik"

Maj: PROSLAVA OB DNEVU MEDICINSKIH SESTER - 15.05.2002
"12. MAJ - SVETOVNI DAN MEDICINSKIH SESTER"
- občni zbor in
- volilna skupščina Društva MSZT Maribor.

Junij: KLINIČNI VEČER
"Okupacija kronične bolečine" novosti v terapiji

September: STROKOVNA EKSKURZIJA

Oktober:STROKOVNI SEMINAR
"Motnje prehranjevanja"

November: OKROGLA MIZA
"Posvet o kontinuirani zdravstveni negi"

December: KLINIČNI VEČER
"Etične dileme v zdravstveni negi starostnika pri življenjski aktivnosti, prehranjevanje in pitje"

Datumi strokovnih izpopolnjevanj in kliničnih večerov bodo določeni naknadno.

Informacije: od ponedeljka do petka med 7.00 in 14.00 uro pri predsednici Društva Milici Lahe - telefon: GSM 041 710 939 in tajnici društva Ljubi Gergič – telefon: 041 710 941.

Spletna stran http://www.dmszt-maribor-drustvo.si

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV CELJE

Pomladni del:
Nadaljevanje učnih delavnic na temo Poklicna identiteta – dr. Božič- Robida Marjana, psih.
Obisk operne predstave
Strokovno srečanje z nosilno temo družina
Proslava 12. maja – mednarodnega dneva medicinskih sester v narodnem domu Celje
Izlet za upokojene medicinske sestre
Splavarjenje po Dravi

Jesenski del:
Strokovna ekskurzija na Škotsko
Strokovno srečanje na temo Etična načela in pravna zaščita medicinskih sester
Strokovna ekskurzija v Dornavo z martinovanjem
Izlet upokojenih medicinskih sester
Obisk operne hiše in zaključek leta

Informacije: predsednica Marjana Vengušt, Zdravstveni dom Celje, telefon: 03/ 534 45 00 med 7. in 8. uro.

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV NOVO MESTO

Januar – december
Skupina za izobraževanje in osebnostno rast – delavnica iz logoterapije

Februar – marec
Spremljanje hudo bolnih in umirajočih – izobraževalni tečaj v sodelovanju s Hospicem

Marec
Sodobne smernice zdravljenja osteoporoze; Strokovno srečanje in ogled zdravilišča Dolenjske toplice.

April
Kako skrbimo za svoje zdravje; Predstavitev problematike gluhih in naglušnih in javna tribuna v sodelovanju z regijskim društvom gluhih in naglušnih Novo mesto.

Maj
Vloga družine v sodobnem času, Strokovno srečanje ob mednarodnem dnevu medicinskih sester.

Junij
Strokovna ekskurzija v Avstrijo z ogledom zdravstvenega zavoda.

September
Spoštovanje etičnih načel v zdravstveni negi; Strokovno srečanje s predstavitvijo problematike medosebnih odnosov v zdravstveni negi.

Oktober
Zdravstvena nega v ginekologiji in porodništvu.

November
Za lepšo starost; Predstavitev in ogled DSO Trebnje.

December
Dinamika medosebnih odnosov; Timsko delo v zdravstveni negi.

Informacije: predsednica Marta Kavšek, DSO Krško, telefon 07 488 18 50.

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV POMURJA

ULICA DR. VRBNJAKA 6
RAKIČAN, MURSKA SOBOTA

Svojo dejavnost izvajamo na različnih področjih:
na rednih sejah izvršilnega in nadzornega odbora,
v planiranih strokovnih izobraževanjih na področju strokovne in osebnostne rasti,
sodelujemo v zdravstvenovzgojnih programih v lokalnih skupnostih in zavodih, osnovnih šolah ter vrtcih,
v prostovoljstvu na področju skrbi za starejše in pomoči potrebne,
v sodelovanju pri humanitarnih akcijah in programih Rdečega križa in Karitas,
sodelovanje v projektu »Živimo zdravo« v lokalni skupnosti,
v tradicionalnem letnem srečanju pomurskih medicinskih sester ob 12. maju, »Mednarodnem dnevu medicinskih sester«,
v vsakoletnih strokovnih ekskurzijah in rekreaciji članstva,
v rednem delovanju ženskega pevskega zbora DMSZT Pomurja,
v sodelovanju z Zvezo-Zbornico zdravstvene nege Slovenije, z drugimi regijskimi društvi in v odboru regijskih društev,
v skrbi za boljši status poklica in zaposlenih v zdravstveni negi,
v finančnem poslovanju društva,
v sodelovanju s sindikatom zdravstvene nege in ostalimi sindikati ter sorodnimi društvi v regiji.

Seminarji:
sodobna zdrav. nega,
med. sestra med pravili, navodili in etičnimi načeli,
kakovost v zdravstveni negi.

Predavanje:
medicinska sestra v skrbi za družino,
dokumentacija v zdravstveni negi,
ustvarjanje pozitivne klime na delovnem mestu in komunikacija,
sodobno načelo vodenja v zdravstveni negi,
sodobna doktrina obravnave zdravljenja in prehrane pri sladkornih bolnikih,
predstavitev negovalnega oddelka,
paliativna zdrav. nega – hospic,
kvaliteta življenja na delovnem mestu,
nasilje na delovnem mestu.

Delavnica: Zdravstvena prehrana

Druge aktivnosti:
sodelovanje v projektu »Živimo zdravo« v lokalni skupnosti«,
sodelovanje v organizaciji prostovoljstva in skupin za samopomoč (morebitno izobraževanje za voditelje skupin),
srečanje pomurskih medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Pomurja ob 12. maju 2002,
občni zbor DMSZT Pomurja,
udeležba na simpoziju Zveze Zbornice in slavnostna prireditev ob 12. maju 2002,
strokovna ekskurzija,
udeležba na mednarodnih strokovnih srečanjih,
pomoč pri organiziranosti prostovoljstva v Splošni bolnišnici M. Sobota in v domovih za starejše,
vodenje skupin za kakovostno starost,
rekreacija – kolesarjenje, peš hoja, planinarjenje, kopališke karte,
kulturna dejavnost - redne vaje in nastopi ženskega pevskega zbora DMSZT Pomurja,
izvedba nerealiziranih planiranih aktivnosti iz leta 2001.

Informacije: predsednica Milka Kavaš,
Občina Beltinci, telefon 02 541 35 35.

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV KOPER

Strokovni del:
Vsa strokovna srečanja so odprta vsem članicam in članom brez kotizacije. Za organizacijo skrbijo članice Izvršilnega odbora Društva, kritje stroškov se odvede iz članarine, večji del pa prispevajo sponzorji. Strokovna srečanja potekajo v prostorih Kongresnega centra Bernardin.
Izbrane 4 teme bodo predvidoma predstavljene po četrtletjih:
1. Diabetično stopalo: v organizaciji in izvedbi ZD Koper.
2. Koronarna bolezen in zdravstvena vzgoja koronarnega bolnika: v organizaciji in izvedbi SB Izola.

3. Obvladovanje bolečine: v organizaciji in izvedbi ZD Koper.
4. Predstavitev kirurgije SB Izola: v organizaciji in izvedbi SB Izola.

Družabni del:
Namenjen je druženju vseh članic in članov v Društvu samem in v povezovanju z drugimi društvi po Sloveniji. Poleg tega je namenjen tudi skrbi za lastno zdravje z rekreativnimi izleti in pohodi ter s sproščanjem na družabnih srečanjih:
1. Enodnevni izlet v Logarsko dolino z lažjim vzponom – jeseni 2002.
2. Počastitev 12. maja: Predstavitev nove Srednje zdravstvene šole v Izoli s kulturnimi in strokovnimi vsebinami, ki ga pripravijo dijaki šole z namenom povezovanja mladih v društvene dejavnosti in s tem vzgajanje pripadnosti poklicu, ki ga pridobivajo.
3. Udeležba na republiški proslavi v počastitev 12.maja.
4. Tridnevni izlet v Prago – spomladi 2002.
5. Novoletno srečanje članic in članov Društva.

Informacije: predsednica Tadeja Bizjak,
ZD Piran, telefon 05 677 33 23

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV NOVA GORICA

STROKOVNA SREČANJA

ZDRAVI ZOBJE ZA LEP NASMEH
Enodnevni strokovni seminar, marec ali april 2002.

MEDICINSKA SESTRA V SKRBI ZA DRUŽINO
Okrogla miza ob 12. maju - mednarodnem dnevu medicinskih sester.

VLOGA MEDICINSKIH SESTER V PROMOCIJI ZDRAVJA IN ZMANJŠEVANJU DEJAVNIKOV TVEGANJA ZA DOLOČENE BOLEZNI
Enodnevni strokovni seminar, september 2002.

SODOBNA ZDRAVSTVENA NEGA V TEORIJI IN PRAKSI
Enodnevni strokovni seminar, november 2002.

DRUGE DRUŠTVENE AKTIVNOSTI

VOLILNI OBČNI ZBOR, marec 2002.

UDELEŽBA NA REPUBLIŠKEM PRAZNOVANJU MEDNARODNEGA DNEVA MEDICINSKIH SESTER, maj 2002.

STROKOVNA EKSKURZIJA- ZDRAVILIŠČE TOPOLŠICA, maj 2002.

ZAKLJUČNO DRUŽABNO SREČANJE, november-december 2002.

Natančni termini posameznih aktivnosti bodo objavljeni sprotno.

Informacije: predsednica Irena Vidmar, Zdravstveni dom Ajdovščina, Tovarniška 3, telefon: 05 369 31 41.

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV GORENJSKE

Strokovna srečanja:

Spomladansko strokovno srečanje: konec aprila – točen datum bo objavljen v Utripu, strokovno srečanje na temo družina, predavateljica dr. Zdenka Zalokar Divjak.
Jesensko strokovno srečanje: v mesecu novembru – točen datum bo objavljen v Utripu, tema: Poslovni odnosi in poslovna kultura, predavateljica ga. Desanka Eržen.

Strokovno druženje v soorganizaciji s podjetjem Coloplast, na temo inkontinenca, predvidoma v jesenskih mesecih.

Športne in kulturne aktivnosti:

Ob ugodnih snežnih razmerah bo 2.2.2002 organizirano

1. SANKANJE POD STORŽIČEM.

2. POMLADANSKI IZLET V SLOVENSKO ISTRO, dne 18.5. 2002.

V začetku oktobra – vezano na vremenske razmere: **PLANINSKI POHOD NA LISCO**.

V mesecu decembru **OGLED GLEDALIŠKE PREDSTAVE.**

Informacije: predsednica Monika Ažman,
Srednja zdravstvena šola Jesenice 04 586 80 00

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENJ GRADEC

Januar
Priprava bolnika na operativni poseg,
Preanesteziološka obravnava bolnika v zdravstveni negi.

Februar
– Uvajanje dokumentacije (po procesni metodi dela v zdravstveni negi) v intenzivne terapije.

Marec
- Uvajanje dokumentacije in procesne metode dela v pediatrični zdravstveni negi.

April
– Obremenitev operacijskih medicinskih sester.
– Zdravljenje raka na dojki.

Maj
– Pomen dojenja (zdravstvena vzgoja kot element patronažne zdravstvene nege).

Junij
– Potrebe po negovalnih posteljah v koroški regiji.

Oktober
– Novosti v dietetiki.

November
– Predstavitev delovanja društva za boj proti raku.

December
– Novosti v transfuziologiji.

Natančnejše termine predavanj usklajujemo skupaj s predavatelji in s termini bolnišničnih predavanj vsak mesec sproti.
Informacije: Anica Vogel, **SB Slovenj Gradec**
tel.: 02/88-23-400

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV VELENJE

Februar
Predstavitev novega Denverskega razvojnega presejalnega testa – Denver 2 Slovenija
Dr. Seher Zupančič Margerita, spec. pediater (19.02.2002.).

Marec
Obisk gledališča.

April
PEG z vidika med. sestre - Kramar Darja, dipl. m.s.

Maj
Skrb za družino - Jelka Fužir, soc. delavec.

Junij
Ogled muzeja premogovništva Velenje.

September
Izlet v Belo Krajino.

Oktober
Moč pozitivnega mišljenja - Jambrovič Zlatka, prof. pedag.

November
Predavanje - Prim.mag. Igor Koren, dr. med. specialist internist.

December
Občni zbor, zaključek leta.

Informacije: predsednica Lidija Časl,
Bolnišnica Topolšica – tel. 031 589 21 10.

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV PTUJ - ORMOŽ

STROKOVNA SREČANJA
Vsakdanjik v zdravstveni negi - kaj pa kakovost?

Zdravstvena nega v družini s posebnimi potrebami.

Skrb zase – strokovna in osebnostna rast.

DRUŽABNE PRIREDITVE
Proslava ob 12. maju - organizirana udeležba.

8. planinski izlet / strokovna ekskurzija / 1. ali 8. junij/.

9. prednovoletno srečanje - 6. december.

OBČNI ZBOR
april - volitve, sprejem sprememb Statuta.
Načrtujemo še 3 - 4 seje Predsedstva!
Informacije: predsednica Verica Turk, Zdravstveni dom Ptuj, telefon: 02 274 82 575.

Strokovne sekcije - popravki Utrip 1/2002

1. Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v urgentni medicini
Informacije: predsednica sekcije Slavica Klančar, KC, Ljubljana, tel. 01 522 42 66, 01 232 39 91, e-mail - slavica.klancar@kclj.si

2. Sekcija medicinskih sester v dermatovenerologiji
Informacije: predsednica sekcije Ivanka Pupis Škapin, KC, Ljubljana, tel. 01 522 41 43, e-mail- ivanka.pupis@kclj.si

3. Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov na internistično infektološkem področju
Informacije: predsednica sekcije Erna Kos Grabnar, KC, Ljubljana tel 01 522 31 52, e-mail- erna.kosgrabnar@kclj.si

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

vabi na strokovno srečanje z naslovom

Poučevanje strokovno teoretičnih predmetov na srednji stopnji izobraževanja,

ki bo v Mariboru dne 9. 3. 2002 v Splošni bolnišnici Maribor, 16. eteža stolpnice

PROGRAM

8.00 Registracija udeležencev

8.45 Kulturni program
Pozdravni govor predsednice sekcije

9.00 **Znanje za 21. stoletje**
Marija Bravar, viš. med. ses., univ. dipl. pedagog

9.30 **Vključevanje dijakov v proces zdravstvene nege pri teoretičnih in praktičnih znanjih**
Marija Rozman, viš. med. ses., univ. dipl. org. dela

10.00 **Aktivna oblika in metoda dela pri predmetu zdravstvena nega in prva pomoč - uporaba delovnih listov**
Mojca Kotnik, viš. med. ses., prof. zdr. vzg.

10.30 **Interakcija med praktičnim poukom in zdravstveno nego**
Jelka Zorec, dipl. med. ses.

10.50 **Prenos teoretičnega znanja dijakov v osnovno zdravstveno dejavnost**
Silva Verčko Pernat, viš. med. ses., univ. dipl. org. dela

11.20 Odmor

12.00 **Ocena varovančevega stanja**
Eva Črešnar Dvornik, dipl. med. ses.

12.30 **Vloga učitelja pri razvijanju poklicne identitete bodočega bolničarja**
Jasna Kolar, viš. med. ses.

12.55 **Nekateri vidiki in mnenja o šolanju bolničarjev – negovalcev**
Ana Retuznik Bozovičar, viš. med. ses., prof. pedagogike

13.15 **Učna ura malo drugače**
Vlasta Perkuš, viš. med. ses., univ. dipl. org. dela

13.45 **Hranjenje bolnika, predstavljeno po učni metodi igranja vlog**
Alojzija Fink, viš. med. ses., specialist patronažne zdravstvene nege

14.15 **Kultura radovedne ustvarjalnosti v šoli**
Alojzija Fink, viš. med. ses., specialist patronažne zdravstvene nege

14.45 **Spodbujanje duševnega zdravja v šoli**
Ksenija Lovrec, viš. med. ses., prof. zdr. vzg.

15.15 **Pogovor**

15.30 Zaključek in podelitev potrdil

Splošne informacije: Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija za člane znaša 13.000,00 SIT. Poravnate jo lahko na žiro račun št.: 50101-678-48641, sklic na številko 00 12010 in s pripisom »Za sekcijo medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju«. Znesek lahko poravnate tudi pred pričetkom srečanja. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji ter splošno položnico iz Utripa z obvezno štampiljko in davčno številko delovne organizacije. Prijavnice pošljite na naslov: Darinka Babič, Srednja zdravstvena šola Maribor, Trg Miloša Zidanška 3, 2000 Maribor ali po faksu: 02/33 12 872, telefon: 02/33 11 544 ali 02/ 33 13 061.

Organizacijski odbor: D. Babič, M. Bravar, M. Rozman

Prisrčno vabljeni!
Predsednica sekcije: Darinka Babič

Drugo obvestilo

1. SLOVENSKI INTERNISTIČNI KONGRES MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV Z MEDNARODNO UDELEŽBO

»POVEZOVANJE - NAŠA PREDNOST IN PRILOŽNOST«

17., 18., 19. oktober 2002, Terme Čatež

Kongres je namenjen vsem medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom, ki delajo v internističnih strokah, v bolnišnicah, zdravstvenih domovih, patronažni službi, zdravstveno-socialnih zavodih. Želimo poudariti, kako pomembna so za kakovostno delo interdisciplinarna znanja in da brez sodelovanja in povezovanja tako med seboj kot tudi širše v družbi ne moremo biti učinkoviti in uspešni.

Organizator:
Strokovne sekcije, ki delujejo na področju internističnih strok: Sekcija MS in ZT za področje nefrologije, dialize in transplantacije, Hematološka sekcija MS in ZT, Endokrinološka sekcija MS in ZT, Pulmološka sekcija MS in ZT, Sekcija MS in ZT v kardiologiji in angiologiji, Sekcija MS in ZT na internistično-infektološkem področju, Sekcija MS in ZT v urgentni medicini.

Teme:
- ❑ Internistični bolnik: epidemiološka, demografska slika, novi načini zdravljenja, tehnološki napredek, splošni trendi.
- ❑ Novosti, aktualnosti in smeri razvoja na posameznih ožjih strokovnih področjih: na področju kardiologije in angiologije, gastroenterologije, endokrinologije, hematologije, pulmologije, nefrologije, internistične urgentne medicine.
- ❑ Kakovost v zdravstveni negi – odziv managementa v internistični zdravstveni negi.
- ❑ Obvladovanje bolnišničnih okužb.
- ❑ Predstavitev zanimivih, uporabnih projektov, izsledkov znanstveno-raziskovalnega dela.
- ❑ Ustvarimo mrežo - povezujmo se: bolnišnice, zdravstveni domovi, zdravstveno-socialni zavodi.
- ❑ Krepimo zdravje: zdravstvena vzgoja na primarni, sekundarni in terciarni ravni.
- ❑ Vseživljenjsko učenje, izobraževanje, strokovno izpopolnjevanje in usposabljanje.

Strokovni program bo potekal v obliki plenarnih predavanj, predavanj, diskusij, predstavitev plakatov, okrogle mize, dela v skupinah.

Splošne informacije: Lidija Marinč, 01 522 39 25, Erna Kos-Grabnar, 01 2310462 , 01 522 28 92, Slavica Klančar, 01 522 42 66.

Klic za prijavo k aktivni udeležbi: aktivno lahko sodelujete s predavanjem, posterjem, na okrogli mizi. Rok za oddajo prispevkov je 30. april 2002. Pošljite jih v tajništvo SPS Interna klinika, Erna Kos-Grabnar, Klinični center, Zaloška 7, 1000 Ljubljana .

Navodila za pisanje prispevkov za aktivno udeležbo na kongresu: Povzetek predavanja naj vsebuje ime avtorja, naslov, uvod, metodo dela, zaključek. Napisan naj bo na listu A4 formata. Enako velja za prijavo posterja. O izbiri prispevkov z vsemi nadaljnjimi navodili Vas bomo obvestili do 15. maja 2002.

Prijava in kotizacija za udeležbo na kongresu:
Rok za zgodnjo prijavo: 16. september 2002; kotizacija 35.000,00 sit.
Rok za pozno prijavo: 10. oktober 2002; kotizacija 40.000,00 sit.
Prijavite se s prijavnico iz Utripa, ki jo pošljete v tajništvo SPS Interna klinika, Klinični center, Erna Kos-Grabnar, Zaloška 7, 1000 Ljubljana ali po faksu: 01 522 31 18.

Z veseljem vabimo vse, ki verjamejo v znanje in povezovanje. Povabilo velja tako za predavatelje, kot udeležence. Posebno vabljeni študenti zdravstvene nege - v obeh vlogah.

Organizacijsko-programski odbor kongresa

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER – BABIC

Vabi na

STROKOVNI SERMINAR,

ki bo v petek, 22.03.2002 v Majšperku - gostišče Dolinca - pri Ptuju

PROGRAM

08.30 – 09.30	Registracija udeležencev
09.30 - 10.00	Otvoritev, pozdravni govori
10.00 - 10.30	**Zdravstvena nega novorojenčka** Ingrid Gole, viš. med. ses., Metka Kolebnik, viš. med. ses., Sonja Trstenjak SMS, Kristina Galun SMS
10.30 - 11.00	**Lajšanje porodne bolečine** Lidija Zemljarič, viš. med. ses., spec. porodniške zdravstvene nege, Petra Čeh, dipl. bab., Mira Vidovič, med. ses. babica
11.00 - 11.30	**Hepatitis B v nosečnosti in med porodom ter zaščita zdravstvenih delavcev** Jelena Kecman, viš. med. ses., Jasenka Polančec, med. ses. babica
11.30 - 12.00	**Pravna zaščita zdravstvenih delavcev**
12.00 - 12.10	**Predavanje sponzorja - ROCHE**
12.10 - 13.10	Odmor
13.10 - 13.20	**Predavanje sponzorja – HEALTHCARE**
13.20 - 13.50	**Ovarijski tumorji** Saša Đukanović, dr. med., spec. gin. in por.
13.50 - 14.20	**Stresna urinska inkontinenca** prim. asis. mag.Vladimir Jolič, dr. med. spec. gin. in por.
14.20 – 14.50	**Zdravstvena nega pacientk z aplazijo uterusa in vagine** Jelena Alhatib, viš. med. ses.
15.00	**Organiziran ogled kulturnega spomenika na Ptujski Gori** Zaključek

Splošne informacije

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija z DDV za člane znaša 13.000. SIT, za nečlane 26.000 SIT. V kotizacijo je všteto gradivo in zakuska med odmorom. Nujna je pisna prijava na seminar, ki jo pošljete na naslov: ZZNS - ZDMSZTS, Vidovdanska 9, Ljubljana, do 15. marca 2002 (prijavnica je v vsakemu Utripu). Kotizacijo nakažite na žiro račun ZDMSZT: 50101-678-48641, sklic na številko 00-120-04. Omenjeni znesek lahko poravnate tudi pred začetkom seminarja. Ob registraciji potrebujete članske izkaznico, potrdilo o plačani kotizaciji (virman) in pisno prijavo.

Smerokaz: Avtocesta Ljubljana-Maribor; izvoz Slovenska Bistrica za smer Pragersko proti Ptuju – smer Kidričevo-Majšperk.

Informacije: Irena Galun, Porodnišnica Ptuj 02 771 55 11, pozivnik 123
Gordana Njenjić Ginekološka klinika Ljubljana, 01 522 60 48

Predsednica sekcije
Gordana Njenjić

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ENDOSKOPIJI

Vljudno vas vabimo na

14. STROKOVNI SEMINAR,

ki bo potekal 14. in 15. marca 2002 v Zdravilišču Laško.

Četrtek, 14.03.2002

08.00 - 09.30	Registracija udeležencev
09.30 - 09.45	Otvoritev seminarja: Katarina in Benjamina Šuster; pozdravne besede
09.45 - 10.15	**Organizacija 24-urne urgentne endoskopske službe v Splošni bolnišnici Celje,** Marta Jug, dipl. m.s.
10.20 - 11.00	**Novosti v endoskopiji,** Dejan Urlep, dr. med., spec. gastroenterolog
11.00 - 11.30	Odmor
11.30 - 11.45	**Negovalni standardi**
11.50 - 12.30	**Endoskpska dejavnost v pulmologiji v Splošni bolnišnici Celje,** Vida Purnat, viš. med. ses., univ. dipl. org. dela
12.35 - 13.00	**Začetki endoskopske dejavnosti na pediatričnem oddelku Splošne bolnišnice Celje,** Cvetka Pangerl, dipl. m.s., Miljana Bolarič, SMS
13.00 - 15.00	Kosilo
15.00 - 15.30	**Tehnike proktologije,** Milena Osole, dr. med., spec. kirurg
15.35 - 15.50	**Zdravstvena nega pacienta v proktološki ambulanti,** Zlatko Žumer, ZT
16.00 - 16.45	**Pravilno dvigovanje in prenašanje pacientov,** Majda Anžin, višja fizioterapevtka
17.00 - 17.20	**Poznavanje kodeksa etike,** Marija Petrinec, dipl. m. s.
20.0	Skupna večerja

Petek, 15.03.2002

09.00 - 10.15	**Čiščenje, dezinfekcija in sterilizacija togih endoskopskih inštrumentov,** Lučka Kočevar, dipl. m. s.
	Odpravljanje napak in uporaba videosistemov in videoendoskopov, Janez Zavrl, OLYMPUS Slovenija
10.30 - 10.45	Odmor
10.45 - 12.00	**Kultura medsebojnih odnosov na delovnem mestu,** Albina Kokot, viš. med. ses.
12.30	Ogled Pivovarne Laško

GENERALNI POKROVITELJ STROKOVNEGA SREČANJA JE OLYMPUS SLOVENIJA.

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija za člane z DDV znaša 26.000 SIT, za nečlane 52.000 SIT. Kotizacijo vplačate na žiro račun ZDMSZT: 50101-678-48641, sklic na številko 00-12019 ali pred pričetkom seminarja.

Prosimo Vas, da udeležbo na seminarju prijavite s prijavnico, ki je v Utripu, in jo pošljete na naslov Avguština Rajič, Ginekološka klinika, Klinični odd. za reprodukcijo, Šlajmerjeva ulica, 1525 Ljubljana

Vse potrebne informacije so na voljo na tel: 015223520 (Stanka Popovič) ali 015223519 (Lučka Kočevar).

Rezervacija sob: ZDRAVILIŠČE LAŠKO, Medicina in turizem d.d., Zdraviliška cesta 4, 3270 Laško, tel., faks: 037345298, tel.: 037345122, 037345249, 037345290.

Organizacijski odbor: Tatjana Melanšek, Stanka Popovič, Lučka Kočevar, Avguština Rajič

M. Logonder, B. Skela-Savič

URGENTNA STANJA V ONKOLOGIJI IN HORMONSKO ZDRAVLJENJE RAKA DOJK

18. in 19. oktobra 2001 smo se že četrtič srečali v zdravilišču Radenci na 28. strokovnem seminarju iz onkologije in onkološke zdravstvene nege.

Srečanje smo pričeli s kulturnim programom, ki so nam ga pripravili učenci OŠ Beltinci pod vodstvom ge. Jelke Breznik. S svojim prisrčnim nastopom so nas ob zvokih cimbal in s svojo igrivostjo popeljali v svet otroških iger in nam pričarali lepoto tega predela Slovenije.

Predsednica sekcije ga. Brigita Skela-Savič je v otvoritvenem delu predstavila program seminarja in razložila, zakaj smo se odločili za to tematiko.

Na pomembnost prenosa znanja na čim širši krog zdravstvenih delavcev je opozoril v svojem nagovoru direktor Onkološkega Inštituta doc.dr. Peter A. Fras, ki je poudaril, da so bolniki le tako lahko kar najbolje oskrbljeni.

Prim. Mojca Senčar, predsednica EVROPA DONNA, je v pozdravnem govoru opozorila na pomembnost povezovanja stroke in civilne družbe.

Udeležence sta pozdravila tudi direktor zdravilišča g. Milan Hojnik in predstavnica regijskega društva Pomurje ga.Cvetka Meolic.

Pozdrave z željo po čim uspešnejšem delu pa sta poslali direktorica zdravstvene nege na Onkološkem inštitutu ga. Marina Velepič in predsednica Zbornice - Zveze mag.Bojana Filej.

Odločitev za izbrani temi ni bila naključna. Rak je namreč druga najpogostejša bolezen, za katero zboleva populacija v razvitem svetu. Razvoj medicine, drugih znanosti in strokovnih področij je poleg zgodnjega odkrivanja rakavih bolezni bistveno vplival na preživetje bolnikov z rakom.

Uvajanje novih metod zdravljenja, zlasti na področju sistemske terapije in tudi multidisciplinarnega zdravljenja raka, se zdaj največkrat kaže s povečano intenzivnostjo zdravljenja, kar vodi tudi v povečanje pojava stranskih učinkov zdravljenja. Zato je meja med pričakovanimi stranskimi učinki zdravljenja rakavih bolezni in dogajanji, ki so povezana s samim rakom, ter urgentnimi stanji v onkologiji velikokrat težko določljiva in jo je potrebno pravočasno diagnosticirati, zdraviti in v prvi vrsti preprečevati.

Urgentna stanja v onkologiji so dogajanja, povezana z rakom ali zdravljenjem raka, ki akutno ogrožajo bolnika in zahtevajo takojšnje ukrepanje. Največkrat so posledica rasti tumorja ali izločanja različnih snovi iz tumorskih celic, nastanejo pa lahko tudi zaradi specifičnega onkološkega zdravljenja. Ta stanja neposredno ogrožajo bolnikovo življenje ter zmanjšujejo kvaliteto življenja. Številna urgentna stanja lahko v onkologiji predvidimo in jih s preventivnimi ukrepi pravočasno preprečimo ali vsaj omilimo. Ta stanja moramo dobro poznati, potreben pa je tudi nadzor nad bolnikom, kar je dolžnost celotnega zdravstvenega tima.

Urgentna stanja, ki so posledica rasti tumorja, najbolje zdravimo s specifičnim zdravljenjem, težave pa takoj omilimo s simptomatskimi ukrepi. S pravilnim podpornim zdravljenjem preprečimo ali vsaj omilimo razvoj urgentnih stanj, ki so posledica specifičnega onkološkega zdravljenja.

V terminalnem stadiju ta stanja niso več urgentna stanja. Bolniku s simptomatskimi ukrepi le lajšamo težave.

Vloga medicinske sestre, njeno znanje in izkušnje na področju odkrivanja, preprečevanja in obvladovanja urgentnih stanj je poleg zdravnika zelo pomembna, saj je medicinska sestra ob bolniku 24 ur na dan, pozna bolnikove potrebe po zdravstveni negi in kontinuirano zaznava spremembe v delovanju organskih sistemov, kar so pomembne informacije za delo celotnega zdravstvenega tima.

V zborniku, ki so ga prejeli vsi udeleženci seminarja, so prikazana najpogostejša urgentna stanja v onkologiji po posameznih organskih sistemih in načini zdravljenja: kardiovaskularna, respiratorna, gastrointestinalna, urogenitalna, centralni živčni sistem, oftalmološka, hematološka, metabolična in infekcijska. Predstavljena je vloga zdravstvene nege pri preprečevanju in obvladovanju urgentnih stanj.

Med metaboličnimi urgentnimi stanji, ki so posledica vraščanja primarnega raka ali zasevkov v okoljna zdrava tkiva in organe, izločkov rakavih celic ali pa izločkov normalnih celic, ki se sproščajo v večjih količinah kot odziv na navzočnost tumorja, so najpogostejše motnje: hiperkalcemija, sindrom čezmernega izločanja antidiuretskega hormona, hipoglikemija in sindrom hitrega razpada tumorja.

Med kardiorespiratornimi urgentnimi stanji, kot so miokardni infarkt, hudo srčno popuščanje ali poslabšanje že prej znane bolezni dihal, bolnike z rakom ogrožajo tudi urgentna stanja, ki so posledica rasti tumorja v predelu mediastinuma, dihalnih poti in malignega razraščanja tumorskih celic v plevri in perikardiju. Najpogostejši so: sindrom zgornje votle vene, maligni perikardni izliv in tamponada srca, masivni maligni plevralni izliv, obstrukcija dihalnih poti in obilna krvavitev iz dihal.

Nevrološka urgentna stanja so zapleti pri rakavi bolezni ali njenem zdravljenju, ki lahko povzročijo bolnikovo smrt ali nekatere nepopravljive okvare, če jih ne obravnavamo pravočasno in ustrezno, kar močno zmanjšuje kakovost bolnikovega življenja. Najpogostejša nujna stanja so: kompresija hrbtnega mozga, zvišan intrakranialni tlak, ponavljajoči se krči oz. epileptični status.

Hematološka urgentna stanja in okužbe. Motnje hemostaze pogosto spremljajo maligne procese in njihovo zdravljenje. Pogosti zapleti so krvavitve, trombembolična stanja, diseminirana intravaskularna koagulacija (DIK) in mikroangiopatska hemolitična anemija (MAHA). Prav tako bolniki z rakom zaradi narave svoje bolezni in tudi zdravljenja pogosto prebolevajo okužbe.

Gastrointestinalna urgentna stanja so pri bolnikih z rakom pogosta. Nekatera izmed njih nastanejo hitro in burno ter zahtevajo takojšnje ukrepanje, ker ogrozijo bolnikovo življenje. Najpogostejša urgenta stanja so: zapora požiralnika in črevesja – ileus, perforacija črevesja, krvavitev iz gastrointestinalnega trakta in nabiranje tekočine v prosti trebušni votlini – ascites.

S področja zdravstvene nege pri naštetih stanjih so bile podane vse specifične aktivnosti zdravstvene nege s poudarkom na pomenu zdravstvenovzgojnega dela z bolniki in svojci za morebitno preprečitev ali pa vsaj pravočasno prepoznavo znakov in pravilno ukrepanje ob tem.

Drugi dan seminarja smo predstavili pomembne novosti s področja hormonskega zdravljenja raka dojke in genetskega svetovanja pri raku dojk.

Rak dojk (RD) je v razvitem svetu najpogostejši ženski rak. Pri nas se uvršča v srednjo tretjino in predstavlja 1/5 vseh rakov žensk. Ker vemo, da bo v prihodnosti incidenca tega raka še naraščala, smo se v sekciji odločile, da raku, ki ne prizadene le žensk, ki jih ne poznamo, ampak se z njim vedno bolj soočamo tudi same v krogu družine ali prijateljic, namenimo še dodatno pozornost.

Vzroki za nastanek so številni in različni. Pomembno vlogo med temi vzroki imajo hormoni.

Hormonsko zdravljenje predstavlja zaradi učinkovitosti, preprostega jemanja ter blagih neželenih učinkov enega glavnih načinov zdravljenja raka dojke pri hormonsko odvisnih rakih.

Pomembna je zdravstenovzgojna priprava bolnice na stranske učinke zdravljenja, zato smo predstavili ključne aktivnosti zdravstvene nege s tega področja.

Za dosego celovitosti obravnavane teme je bila predstavljena knjižica o *hormonskem zdravljenju RD*, ki jo je izdalo Društvo onkoloških bolnikov Slovenije v letu 2001 in so jo prejele vse udeleženke seminarja.

Predsednica slovenskega združenja EVROPA DONNA je predstavila in pojasnila vlogo **EVROPE DONNE** - evropske zveze za boj proti raku dojk, ki združuje prostovoljke vseh poklicev (bolnice, zdravstveno osebje in druge...) s ciljem, da bi s svojim delovanjem pripomogle k čim kvalitetnejši obravnavi bolnic z RD, ki bi bila enaka in dostopna vsem.

V »bruseljski izjavi«, ki je nastala septembra 2000 na 2. evropski konferenci o RD, je zapisano, da ženske opravijo genetsko testiranje le po posvetu z ustreznim specialistom. V ta namen je na OI začelo potekati genetsko svetovanje za rak dojk, črevesja in maligni melanom. Delo skupine še ni poznano, saj je OI pričel s to dejavnostjo šele v letu 2001. Predstavljena sta bila delo in sestava tima za genetsko svetovanje, katerega članica je tudi posebej za to usposobljena medicinska sestra.

Pomembna vsebina delovanja Sekcije sester v onkologiji je tudi preventiva rakavih obolenj, zato smo za udeleženke seminarja ponovno pripravili učno delavnico samopregledovanje dojk. Učne delavnice se je udeležilo 35 udeleženk seminarja.

Predstavljena je bila anketa *Motiviranost medicinskih sester za zgodnje odkrivanje* raka dojke med medicinskimi sestrami in zdravstvenimi tehniki na OI.

Seminar smo zaključili z okroglo mizo o hormonskem zdravljenju RD, na kateri so sodelovali vsi predavatelji. Odgovorili so na prenekatero vprašanje in iskali odgovore, kako zagotoviti vsem bolnicam čim kakovostnejše zdravljenje. Predvsem je bilo veliko zanimanje za novo dejavnost genetskega svetovanja na OI.

Članice razširjenega odbora sekcije smo se sestale na delovnem sestanku. Predsednica sekcije je članice seznanila z aktivnostmi sekcije v letu 2001 in okvirnim načrtom za pripravo naslednjega seminarja ob 15-letnici sekcije. Pripravili smo predlog strokovnih vsebin za 29. seminar.

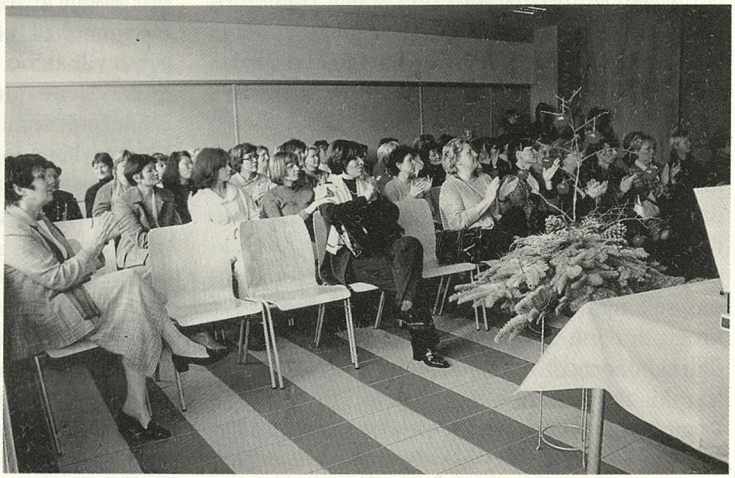
Seveda pa nismo vsega časa posvetili samo izobraževanju. Ob druženju po seminarju smo na razstavnih prostorih spoznali nove in že uveljavljene materiale, ki so jih predstavili zastopniki različnih podjetij, izmenjali izkušnje, predvsem pa smo se poveselili ob večerji v Janževem hramu ob poslušanju prijetnih pesmi Adija Smolarja.

Razšli smo se z željo, da se ponovno srečamo ob 15-letnici naše sekcije.

Obvestilo za vse članice Sekcije medicinskih sester v onkologiji: *v letu 2001 je postala sekcija članica EONS-a. Ob tej priložnosti obveščamo vse člane naše sekcije, da pokličejo, kadar se želijo udeležiti kakršnega koli izobraževanja, ki ga organizira EONS ali ECCO, predsednico sekcije da dobijo potrdilo o članstvu. S tem potrdilom imajo pravico do znižane kotizacije.*

Danijela Kogovšek

Srečanje na Srednji zdravstveni šoli v Ljubljani

Mrzlo petkovo decembrsko dopoldne, ko je kar škripalo pod nogami, smo hiteli proti Srednji zdravstveni šoli v Ljubljani. Z željo, da se srečamo tisti, ki učimo dijake, in tisti, ki se srečujejo z njimi na praksi, smo se zbrali v svetlem prostoru nove šole na tradicionalnem pred novoletnem srečanju. Pričakali so nas dijaki, nasmejani in prijazni. Z glasbo in pesmimi so nas ogreli. Kaj bi v našem poklicu brez ljubezni? Tudi njihove avtorske pesmi so jo izražale. Polepšale so nam dan in dale misliti, da je še veliko idealizma v mladih.

Zdravica ravnateljice šole, ki je sledila na zakuski, nas je spomnila, da se nezadržno bliža konec leta. Ravnateljica ga.Tatjana Valant Veličkovič se je prisrčno zahvalila vsem za sodelovanje. Mladi, ki prihajajo v tretjem letniku na prakso, bolničarji v domove pa še prej, se velikokrat srečujejo z nepredvidljivimi okoliščinami. Poleg učiteljic jim pri praktičnem pouku zelo pomagajo tudi zdravstveni delavci, zlasti medicinske sestre in zdravstveni tehniki. Preko njih se seznanjajo z odnosi na oddelkih, s timskim delom in odnosi do bolnikov oziroma varovancev. Vsi na šoli smo jim hvaležni za sodelovanje. Teorija brez prakse nič ne pomeni.

Prisotni so s svojim obiskom potrdili, da jim ni vseeno, kako se izobražujejo prihodnji kadri.

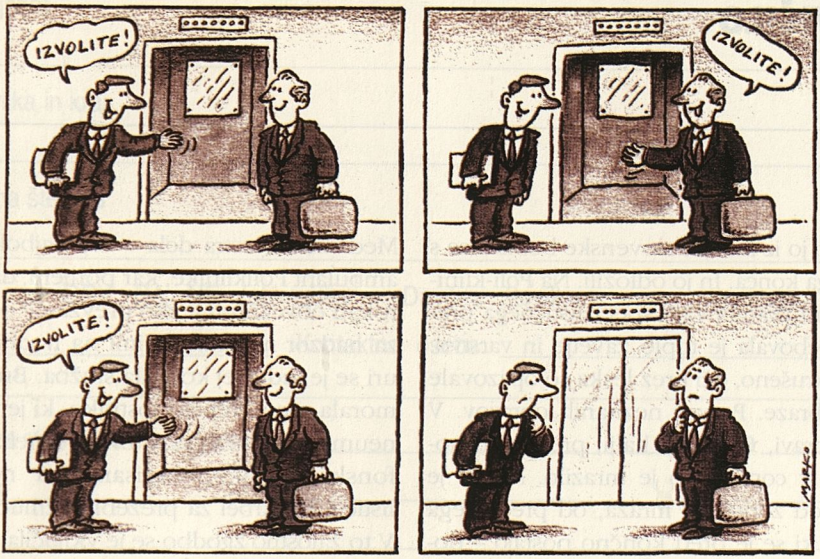

Marsikdo se je poleg prisrčnega klepeta zapletel tudi v strokovne pogovore. Kdor je želel, si je lahko ogledal tudi šolo in pouk v njej.

Čas je vse prehitro tekel in z željo, da se prihodnje leto spet vidimo, smo se poslovili.

Hvala dijakom in vsem prisotnim za prisrčno srečanje!

"VRATA"

PLAČA

"A si povedal gospodu direktorju, da od tvoje plače ne moreta živeti dva?" sprašuje Anica Janeza.
"Seveda sem!" se odreže Janez.
"In kaj je rekel?"
"Naj se ločim!"

OBISK

"Oči, k mamici pa je danes zjutraj prišel neki ekolog!"
"Oh, Janez, kako pa ti veš, da je bil ekolog?"
"Ja, oči, najprej je vprašal, če je zrak čist!"

DOPUST

"Mar sta z Jožetom res šla na ločeni dopust?" sprašuje Fani prijateljico.
"Res."
"In kako sta se imela?"
" Jaz čudovito, Jožeta pa še ni domov!"

OPREMA

Policist ustavi motorista Andreja in ga vpraša: "Kaj pa imate od zimske opreme?"
"Joj, gospod policist, samo kapo, šal in dolge gate!"

REKLI SO – DA BI SPREMINJALI SVET IN LJUDI!

Sreča je kot profesionalni kvartopirec:
včasih pusti, da zmaga – samo zato, da bi še druge pridobila za igro.
Alfredo Panzini

Samo en način je, da postaneš srečen: da imaš čisto vest ali pa je sploh nimaš.
Ogden Nash

Delo vliva olje v svetilko življenja, mišljenje vžiga njen plamen.
John Bellers

ZA VAŠ NASMEH IN ŠE KAJ VEČ se trudi PETRA KERSNIČ

Darinka Klemenc

OPRAVIČILO

Pripeljali so jo iz manjše slovenske bolnišnice s primorskega konca. In jo odložili. Na Poli-kliniki, čeprav ni potrebovala specialističnega pregleda. Potrebovala je toplo zavetje in varstvo. Sedela je skrušeno, oči brez leska so opazovale neznane obraze. Preveč neznanih obrazov. V bolniški opravi, v jutranji halji, prekratkih nogavicah in v copatah jo je mrazilo. Morda je prezebala od zoprnega mraza, od predolgega potovanja, ki se je pred končno postajo – domom za brezdomce – za nekaj ur prekinilo na ljubljanski Polikliniki. Ali pa od ljudi, ki ji nismo bili sposobni dati spodobnega oblačila in pravega zavetja.

Vrvež na Polikliniki me vedno znova spominja na železniško postajo. Ampak tam imajo, mislim, ogreto čakalnico. Tu pa mnogo prepiha in malo ljudi, ki bi lahko skrbeli za slučajno odložene. Žalostno potovanje se je pričelo in končalo z reševalnim prevozom. Vmes pa zgodba tudi zate, medicinska sestra.

Dvojica reševalcev je gospo, Tatjano po imenu, mrzlega decembrskega dne okrog 14. ure odložila ob vhodu Poliklinike, v prvi čakalnici, češ, "da bo tu na varnem" in da je za premestitev vse urejeno. Zavetišče za brezdomce, kamor se je gospa vračala, je bilo namreč zaprto do 17. ure. Spotoma sta reševalca, ženska in moški, na informacijah pustila listek s telefonskimi številkami in naslovi. Odlična rešitev. Ampak medicinska sestra ima ob 15. uri konec službe. Zato je gospo prepeljala na drug hodnik in jo predala kolegici, ki jo je bila pripravljena prevzeti. Gospa je še naprej nemo strmela, skrčena v gube, na sedečem vozičku. Medicinska sestra dela v eni najbolj obiskanih ambulant Poliklinike, kar pomeni, da ob polnih rokah obveznosti težko prevzame odgovornost za nadzor nad čakajočimi na hodniku. Ob 19. uri se je tudi njej končala služba. Brezdomko je morala prepustiti varnostniku, ki je več kot uro neumorno klical, žal brez uspeha, na telefonske številke, napisane na neuglednem lističu. In skrbel za prezeblo, izmučeno gospo. V to žalostno zgodbo se je vključila še medicinska sestra na informacijah v glavni avli Kliničnega centra, kamor se je varnostnik obrnil za pomoč. Obvestila je varnostno službo in policijo, ki je tudi prišla na kraj dogodka. Kaj narediti z nesrečno gospo? Nekdo se je spomnil še na Splošno nujno medicinsko pomoč, kjer je dežurna zdravnica ob prošnji, da napiše napotnico za reševalni prevoz, odložila slušalko. Odrešitev je prišla v osebi dežurnega zdravnika na Internistični prvi pomoči, ki je bil voljan podpisati želeni papir. Po obsežni zdravstveni dokumentaciji, ki jo je gospa vse ure tiščala v rokah, bi morda tja spadala že v začetku. Od tu je bila brezdomka odpeljana po dobrih šestih urah čakanja, preživetih na sedečem vozičku, kamor je bila namenjena.

Počutili smo se bedni, nemočni in žalostni. Koga naj kličemo na odgovornost? Nesposobneža iz bolnišnice, ki se je dogovarjal za premestitev, medicinsko sestro in zdravstvenega tehnika z ene od reševalnih postaj na Primorskem, ki sta jo odložila na nepravem mestu?

Oprostite nam, gospa Tatjana. Trudili smo se mnogi.

PRIJAVNICA ZA STROKOVNA SREČANJA

Zavod (podjetje)

Poštna številka in kraj

Ulica in hišna številka

Zavezanec za DDV DA NE (obkrožite) - Davčna številka

Telefon _____ Kontaktna oseba: _____

Prijavnica za strokovno srečanje v kraju _____ dne _____

z naslovom _____

Organizator _____

odreži in odpošlji

Prijava udeleženk/cev:

S podpisom prijavljena/ni soglašam, da se moje ime, priimek in delovna organizacija posreduje sponzorjem.

IME IN PRIIMEK	DELOVNO MESTO	Št. članske izkaznice	

Kotizacijo z DDV v višini _____ tolarjev je poravnana:

☐ Na žiro račun ZDMSZTS št.. 50101-678-48641 sklic na številko 00 120 + SM (št. sekcije) nakazilo izvedeno dne _____

☐ Z gotovino na dan seminarja ☐ S čekom na dan seminarja

Datum prijave _____ Žig Podpis odgovorne osebe: _____

Danijela Pušnik

ABSOLVENTKE NA IZLETU V TUNIZIJI

Zadnji teden septembra, ko je pri nas že kazala svojo podobo jesen, smo se absolventke 3. letnika po merilih za prehode na Visoki zdravstveni šoli Maribor odpravile na absolventski izlet v Tunizijo. Na letališču nas je pričakal vodič Srečko in topel poletni večer, ki je obljubljal sonca za vse dni letovanja.

Sedem dni Afrike ni bilo poležavanje na peščenih plažah, temveč vstajanje med 5 in 6 uro, celodnevna potepanja in spoznavanja značilnosti ljudi in pokrajin.

Pred odhodom smo se na agenciji pozanimale o možnosti ogleda katere od bolnišnic, pa so poskrbeli tudi za to. Ministrstvo za zdravstvo v Tuniziji je odobrilo ogled bolnišnice v Nabulu, glavnem mestu Cap Bona, najbolj zelenega in rodovitnega dela Tunizije. Bile smo zelo radovedne, kakšno bolnišnico, kakšno higieno, kakšno zdravstveno nego in kakšne medicinske sestre imajo, kaj od tega nam bo dovoljeno videti in slišati. Po nekajminutnem čakanju pred vhodom v bolnišnico ali bolje rečeno na gradbišču, kajti zidajo novo, sodobno ustanovo, nas je sprejel finančni direktor, kasneje pa se mu je pridružil še generalni. Glavne medicinske sestre nismo spoznali, kajti obveščeni so bili, da pridejo absolventi medicine. Na kratko sta nam razložila njihov zdravstveni sistem in politiko plačevanja, ki je podobno našemu, vendar s to razliko, da plačujejo različne vsote - več daš, več dobiš. Imajo tudi bogate privatne bolnišnice. Ta, ki smo si jo ogledali, je bila mestna bolnišnica. Spraševali smo o načinu izobraževanja medicinskih sester. Če sem prav razumela, traja šolanje 3 leta, nato so možna specialistična izpopolnjevanja za različna področja. Po pogovorih smo šli še na ogled.

Fotografiranje ni bilo dovoljeno. Pokazali so nam novi funkcionalni trakt z rentgenskimi aparaturami, UZ aparatom,laboratorij,... Za odvzem krvi ne poznajo vakuumskega sistema, ampak odvzemajo kri z navadnimi iglami. Zaščita z rokavicami ni obvezna. Ne boste verjeli, kajti tudi me smo se čudile in bile ponosne, ko smo na policah našle igle slovenskega proizvajalca – TIK Kobarid. Ogled smo nadaljevali na oddelku za ortopedijo, ki nam ga je predstavil glavni zdravstveni tehnik. Oddelek imajo razdeljen glede na rane na aseptični in septični, imajo tudi enoto za intenzivno terapijo. Postelje so zelo stare, rjuhe zaprane, saj ni vode v izobilju. Ob bolnikih so na posteljah ležali njihovi svojci in skupaj počivali po kosilu. Bolnike negujejo osebe, ki niso medicinske sestre, verjetno so to negovalke.

Delokrog medicinskih sester se nanaša na diagnostično-terapevtskeposege. Njihov delovni dan traja 6,5 ur.

Bolnišnice za ženske bolezni in porodništvo so na drugih lokacijah. Tri dni smo preživele na safariju po puščavi in oazah. Jahale smo kamele, imele raly vožnjo po peščenih sipinah. Gledale smo sončni zahod sredi puščave, bose plesale v pesku orientalske plese in seveda skrbele za »razkuževanje« zunaj in znotraj.

Drage sošolke! Vas je spomin na te dni dovolj ogrel?

Prisrčno vas pozdravljam!

Vas zanima strokovno delo v mladem, dinamičnem kolektivu?

Si želite delovati samostojno med ljudmi, ki bodo spoštovali in upoštevali vaše ideje?
Imate radi kreativno delo, ki zahteva dobre retorične sposobnosti?

Če ste odgovorili na ta vprašanja pritrdilno, vas vabimo, da se nam oglasite. Potrebujemo višjo ali diplomirano medicinsko sestro s pripravniškim izpitom, vsaj dveletnimi izkušnjami in znanjem angleškega jezika. Nudimo vam dobre delovne razmere in stimulativno plačo.

Prošnje z življenjepisi sprejemamo do 28.02.2002 na naslov:

Simps'S d.o.o.,
Motnica 3,
1236 Trzin,

s pripisom 'Utrip'.

EDUCY d.o.o.
vabi na strokovni seminar z naslovom

UMIRANJE IN SMRT,

ki bo potekal v sredo, **20. marca 2002**
v Ljubljani, Rožna dolina, c. XV/14.

PROGRAM:

8.30 – 9.00	*Registracija udeležencev*
9.00 – 10.30	prof.dr. JANEK MUSEK
	• **Odnos do smrti in umiranja**
10.30 – 11.00	*odmor*
11.00 – 12.30	dr. METKA KLEVIŠAR
	• **Reakcije na usodne diagnoze**
12.30 – 14.00	*odmor*
14.00 – 15.30	dr. METKA KLEVIŠAR
	• **Spremljanje kroničnih in usodnih obolenj**
15.30 – 15.45	*odmor*
15.45 – 17.15	dr. METKA KLEVIŠAR
	• **Odnos do umirajočih in delo z njimi**
	• **Življenjski smisel in poslanstvo**

KOTIZACIJA znaša 17.880,00 SIT, v ceni je vštet 20% DDV. V kotizacijo je vključena udeležba na seminarju, pisno gradivo s povzetki predavanj in osvežitev s kavo in pijačo v prvem odmoru. Kotizacijo poravnate po prejemu računa na TRR: 24200-9004180614.

PRIJAVE nam sporočite pisno, po faksu ali telefonu:
EDUCY d.o.o., Rožna dolina c. XV/14, Ljubljana
Tel.: 01 423 44 46, faks: 01 423 44 47

VLJUDNO VABLJENI!

V primeru večjega števila prijavljenih bo seminar organiziran na drugi lokaciji. Prosimo vas, da nas o svoji udeležbi obvestite, le tako vas bomo lahko pravočasno seznanili o možnih spremembah.

KLINIČNI CENTER LJUBLJANA
KLINIČNI ODDELEK ZA ENDOKRINOLOGIJO,
DIABETES IN PRESNOVNE BOLEZNI
ZALOŠKA c. 7, 1525 LJUBLJANA

prireja **FUNKCIONALNO IZOBRAŽEVANJE Z UČNO DELAVNICO**

»ZDRAVSTVENA NEGA IN SLADKORNA BOLEZEN 2002«

Program je vpisan v register izobraževanj pri ZZNS

Na srečanju se bodo udeleženci seznanili s sladkorno boleznijo. Spoznali bodo pripomočke za vbrizgavanje insulina, tehniko vbrizgavanja insulina, pripomočke za merjenje sladkorja v krvi, tehniko izvajanja meritev, zdravo prehrano, preprečevanje sladkorne bolezni itn.
Na funkcionalnih izobraževanjih, ki so potekala v letih 1996, 1997, 1998, 1999, 2000 in 2001, je bilo veliko udeležencev. Zaradi načina izobraževanja je bilo število udeležencev omejeno. Na željo številnih, ki so se želeli udeležiti izobraževanja, pa smo jih žal morali zavrniti, **bomo 15. in 16. marca 2002 bomo tako izobraževanje ponovno organizirali na Bledu v hotelu Kompas.**

STROKOVNI VODITELJICI:
Milena Bohnec, viš. med. ses., prof. soc. ped.
Mateja Tomažin-Šporar, viš. med. ses.

UDELEŽENCI :
V tej obliki strokovnega izpopolnjevanja lahko sodelujejo medicinske sestre in zdravstveni tehniki, ki izvajajo zdravstveno nego sladkornega bolnika med bolnišničnim zdravljenjem, v zdravstvenih domovih, domovih za ostarele ali pa izvajajo zdravstveno nego sladkornih bolnikov na domu (patronažna služba).
Na izobraževanju lahko sodelujejo učitelji v šolah, na katerih se ukvarjajo s poučevanjem učencev na področju zdravstvene nege sladkornega bolnika. Izobraževanje je primerno za zaposlene v lekarnah, ki se neposredno srečujejo s sladkornimi bolniki in svetujejo pri izdaji pripomočkov za zdravljenje sladkorne bolezni.
Izobraževanje se upošteva pri napredovanju, za kar Vam izdamo potrdilo.

KOTIZACIJA:
Kotizacija znaša 35.000,00 SIT + DDV **– Za funkcionalno izobraževanje "Zdravstvena nega in sladkorna bolezen 2002"**, in vključuje stroške predavateljev, organizacije, najem prostora za izvedbo izobraževanja, svečano večerjo, priročnik »Sladkorna bolezen« in spremni material.
Prijavnico z vsemi točnimi podatki pošljite na naslov:
Klinični center, Klinični oddelek za endokrinologijo,
diabetes in presnovne bolezni, Ambulante za diabetike
Mateja Tomažin-Šporar
Zaloška c.7, 1000 Ljubljana

Po prijetju prijavnice Vam bomo 8 (osem) dni pred pričetkom funkcionalnega izobraževanja poslali račun.

Kontaktni osebi za dodatne informacije sta Mateja Tomažin-Šporar in Milena Bohnec na direktni tel./faks. št. *01-434-31-68*, ali **01-522-53-20, 01-522-23-77**. Število prijav je zaradi načina izobraževanja omejeno. Program bo potekal v hotelu Kompas na Bledu.
Rezervacija prenočišča: Prenočišča smo rezervirali v hotelu Kompas na Bledu, sami pa potrdite rezervacijo pod šifro: "Funkcionalno izobraževanje-diabetes 2002" na **tel.: 04 –5782100, faks: 04-5782499.**

PROGRAM

BLED, Hotel Kompas, **PETEK, 15. 03. 2002**

08.00 – 09.00	**REGISTRACIJA UDELEŽENCEV**
09.00 – 09.45	**Definicija, diagnoza, klasifikacija in epidemiologija sladkorne bolezni** – prim. mag. Miha Koselj, dr. med.
09.45 – 10.20	**Zdravljenje sladkorne bolezni – Prehrana sladkornega bolnika** – Mateja Tomažin-Šporar, viš. med. ses.
10.20 – 10.50	**Debelost, bolezen ali razvada današnjega sveta –** Mag. Jelka Zaletel, dr. med.
10.50 – 11.35	**ODMOR – KAVA – PRIGRIZEK – OGLED RAZSTAVE (organizator)**
11.35 – 12.15	**Zdravljenje sladkorne bolezni z zdravili –** prim. Franc Mrevlje, dr. med.
12.15 – 12.35	**Praktični vidiki insulinskega zdravljenja** – Milena Bohnec, prof. soc. ped.
12.35 – 12.55	**Preprečevanje, prepoznavanje in pomoč pri hipoglikemiji** – Milena Bohnec, prof. soc. ped.
12.55 – 13.25	**Ukrepi pri nenadnem poslabšanju sladkorne bolezni** – prim. Franc Mrevlje, dr. med.
13.25 – 13.55	**Zdravljenje sladkorne bolezni z insulinsko črpalko –** Marjeta Tomažič, dr. med.
13.55 – 15.00	**ODMOR**
15.00 – 15.25	**Sladkorni bolnik v posebnih okoliščinah (okužba, motnje prehranjevanja, priprava na preiskave)** – doc. dr. Marko Medvešček, dr. med.
15.25 – 15.50	**Pomen vključitve svojcev v zdravljenje sladkorne bolezni in pomen povezave s patronažno službo** – Lidija Perko, SMS.
15.50 – 16.20	**Telesna dejavnost in zdravljenje sladkorne bolezni** – prim. mag. Matjaž Vrtovec, dr. med.
16.20 – 16.40	**Zapleti sladkorne bolezni** – prim. mag. Miha Koselj, dr. med.
16.40 – 17.10	*ODMOR*
17.10 – 17.40	**Diabetična nevropatija –** mag. Vilma Urbančič-Rovan, dr. med.
17.40 – 18.10	**Preprečevanje in zdravstvena nega sladkornega bolnika z razjedo zaradi pritiska –** Slavica Vujičič, SMS.
18.20	**REKREACIJA PO IZBIRI – Zaželena športna oprema**
20.30	**SVEČANA VEČERJA – ZABAVNI VEČER S PLESOM (organizator)**

SOBOTA 16. 03. 2002

08.30 – 09.00	**Samokontrola sladkorne bolezni** – Klavdija Čuček-Trifkovič, viš. med. ses., prof. zdr. vzg.
09.00 – 09.30	**Posebnosti osebne higiene in nega nog pri sladkornem bolniku** – Mira Slak, SMS.
09.30 – 10.00	**Nosečnost in sladkorna bolezen –** Marjeta Tomažič, dr. med.
10.00 – 10.30	*ODMOR – KAVA – SOK* ***(organizator)***
10.30 – 11.00	**Pravice do tehničnih pripomočkov pri zdravljenju sladkorne bolezni** – Alenka Škrjanc, dr. med.
11.00 – 11.30	**Psihosocialni vidiki sladkorne bolezni** – doc. dr. Maja Ravnik-Oblak, dr. med.
11.30 – 12.00	**ODMOR, KAVA – SOK (organizator)**

UČNE DELAVNICE

UČNE DELAVNICE POTEKAJO V ŠTIRIH SKUPINAH

12.00 – 13.00	**Seznanitev s pripomočki za vbrizgavanje insulina (klasika, peresniki, insulinska črpalka, vbodna mesta) -** Mateja Tomažin-Šporar, viš. med. ses., Lidija Perko, SMS.
13.00 – 14.00	**Seznanitev s pripomočki za samokontrolo (testni lističi, merilci glukoze v krvi) –** Klavdija Čuček-Trifkovič, viš. med. ses., prof. zdr. vzg. **Kapilarni in venozni odvzem krvi in OGT-test,** - Elizabeta Stepanovič, SMS.
14.00 – 15.00	**ODMOR**
15.00 – 16.00	**Načrtovanje zdrave prehrane, prikaz priprave jedilnika** – Melita Hočevar, viš. med. ses., dipl. teol., Barbara Žargaj, viš. med. ses.
16.00 – 17.00	**Predstavitev pripomočkov in materialov, ki se uporabljajo za nego diabetičnega stopala** - Mira Slak, SMS., Slavica Vujičič, SMS.

ZAKLJUČEK Z DISKUSIJO, PODELITEV POTRDIL

ONKOLOŠKI INŠTITUT LJUBLJANA – Služba za zdravstveno nego

OBVESTILO

Obveščamo, da bo na Onkološkem inštitutu Ljubljana v dneh **od 2. do 5. aprila 2002** organiziran **teoretični del usposabljanja iz onkološke zdravstvene nege in onkologije za pripravnike – diplomirane medicinske sestre in diplomirane babice.**

Kotizacija za 4-dnevni seminar teoretičnega usposabljanja znaša 55.000,00 SIT.
DDV po stopnji 20 % je vštet v ceno. V kotizacijo so všteti tudi priročnik predavanj, malica in kava.

Kotizacijo se nakaže na žiro račun Onkološkega inštituta Ljubljana št.: 50103-603-45793, sklicevanje na št. 99 297300, 3 dni pred pričetkom seminarja. Na virmanu označite šifro 11 (plačilo pred prejemom fakture). Kotizacijo je mogoče z gotovino plačati tudi pred pričetkom seminarja. S seboj imejte davčno številko zavoda.

Izobraževanja se lahko udeležijo tudi medicinske sestre in zdravstveni tehniki z že opravljenim strokovnim izpitom. Možna je tudi enodnevna udeležba, s kotizacijo za prve tri dni po 13.500,00 SIT, zadnji dan po 10.000 SIT, in z nakupom priročnika po 4500,00 SIT.

Zaradi evidence pripravnikov in priprave računov vas prosimo, da udeležence pisno (prijavnica) prijavite na naslov: Marina Velepič, Onkološki inštitut Ljubljana, Zaloška 2, 1000 Ljubljana - Faks: 01/43 14 180

Prijave sprejemamo do vključno 1.3.2002. V primeru premajhnega števila prijavljenih izobraževanje ne bo organizirano.

Lep pozdrav!

Direktorica za zdravstveno nego
Marina Velepič, viš. med. ses.

SLOVENSKO DRUŠTVO HOSPIC, Poljanska c. 6, Ljubljana

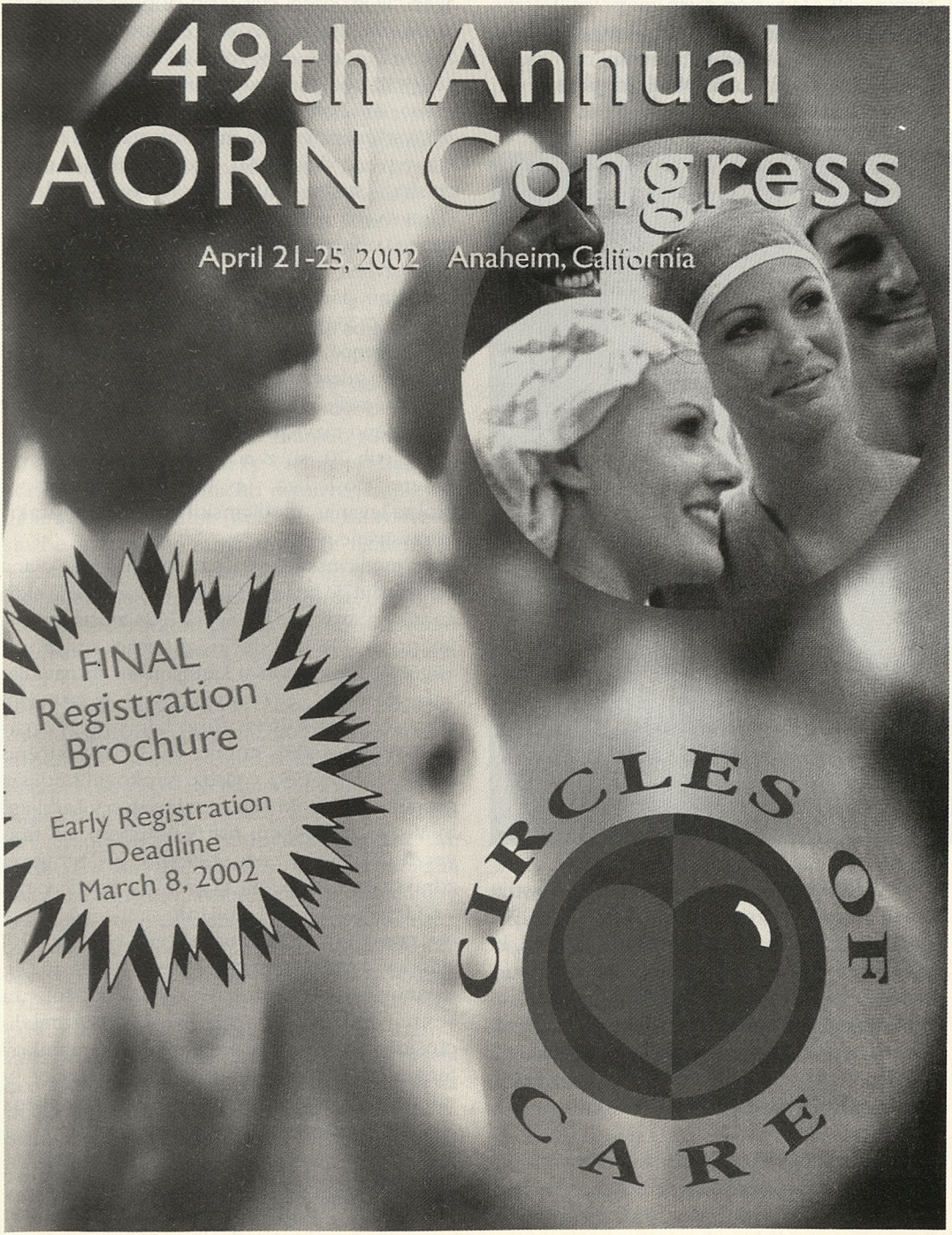
prireja naslednje delavnice:

1. Vloga zdravnika ob sporočanju slabe novice: Urša Salobir, dr. med., Onkološki inštitut, **sobota 16.02.2002,** od 9. do 14. ure.
2. Potrebe otrok in mladostnikov ob srečevanju z žalujočimi: Bernarda Mudrovčič, dipl. med. ses. **28.02.2002, od 15. do 20.ure**
3. Zdravljenje bolečine pri napredovalem raku: Slavica Lahajnar, dr. med, anesteziolog, Onkološki inštitut, **28.02.2002**, od 9. do 14. ure.
4. Uporaba tehničnih pripomočkov – infuzorjev pri simptomatskem zdravljenju na domu: Tatjana Žargi, **viš.** med. ses., **07.03.2002,** od 9. do 14. ure.
5. Odnos do lastne umrljivosti: Metka Klevišar, dr. med., **12.03.2002,** od 9. do 14. ure
6. Etične dileme ob umirajočem: Metka Klevišar, dr. med, **21.03.2002,** od 9. do 14. ure.

Delavnice bodo potekale na Kersnikovi 6. v 6. nadstropju
in so verificirane pri Zbornici - Zvezi.
Prijave pošljite na naslov : Slovensko društvo hospic, Poljanska 6, 1000 Ljubljana
Tel: 01/ 234 83 30, Faks: 01/ 234 83 36, E-mail: hospic@siol.net
Kotizacijo v višini 8500 sit lahko nakažete na transakcijski račun pri A Banki d.d., št: 05100-8010047155.

49th Annual AORN Congress

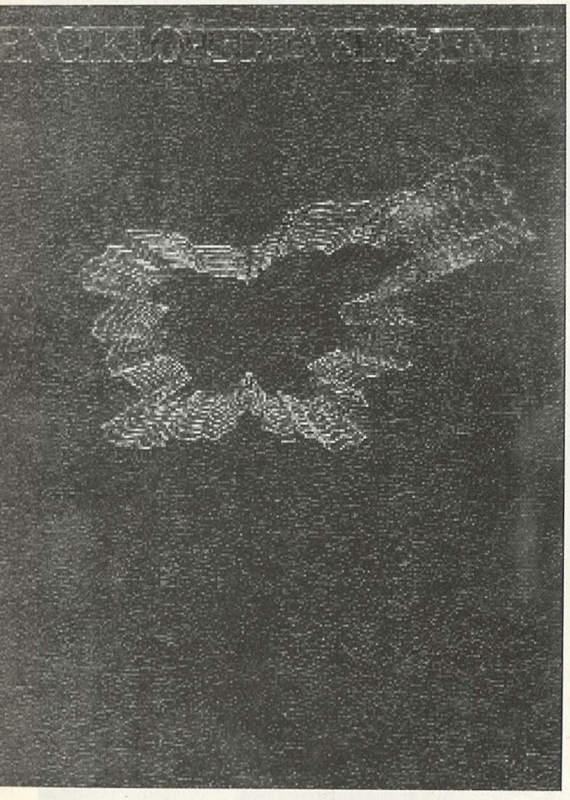
April 21-25, 2002 Anaheim, California

Petra Kersnič

ENCIKLOPEDIJA SLOVENIJE

Ob zaključku leta 2001 je pri Mladinski knjigi izšel 15. – zadnji zvezek ENCIKLOPEDIJE SLOVENIJE, ki obsega pojmovnik od črke Wi do Ž.

ENCIKLOPEDIJA - beseda, ki je v slovarju slovenskega knjižnega jezika (DZS -1998) opredeljena z besedami: to je knjižno delo, ki daje zaokrožen pogled vse človeške vednosti.
Večina pomembnih besed na našem strokovnem področju – zdravstvena nega, zdravstvena vzgoja, Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije in Zbornica zdravstvene nege Slovenije, so v razredu črke Z.
Z namenom, da bi poznali opis teh pojmov, jih uporabljali v medsebojnem, predvsem pa interdsiplinarnem komuniciranju, jih objavljamo:

"ZDRAVSTVENA NEGA, zdravstvena disciplina,
ki obravnava posameznika, družino in družbeno skupnost v času zdravja in bolezni. Njen cilj je doseči čim višjo stopnjo zdravja ljudi oz. omogočiti varovancem neodvisnost pri zadovoljevanju osnovnih življenjskih potreb, negovati bolne in sodelovati v procesu zdravljenja in rehabilitacije. Je sestavni del zdravstvenega varstva in deluje na vseh ravneh zdravstvene dejavnosti. Njen nosilec je medicinska sestra ali zdravstveni tehnik. Zdravstvena nega deluje v skladu s kodeksom stroke (v Sloveniji sprejet 1994).
Zdravstvena nega se je razvila iz prvotne dobrodelne laične dejavnosti v samostojno stroko. Začetnica sodobne zdravstvene nege je bila Florence Nightingale; ta je 1866 opredelila filozofijo zdravstvene nege in stroko kot disciplino, temelječo na znanju. Stroka se je začela pospešeno razvijati v šestdesetih in sedemdesetih letih 20. st. z novo teoretično zasnovo, katere posledica je bil nov pristop k izobraževanju medicinskih sester in praksi zdravstvene nege.
Prva medicinska sestra na Slovenskem, šolana na Dunaju, je bila A. Boškin. Organizirana skrb za razvoj stroke se je začela 1924 z ustanovitvijo prve šole za dečje zaščitne sestre pri Higienskem zavodu v Ljubljani ter se nadaljevala zlasti po 2. svetovni vojni z razvojem zdravstvenega šolstva; to je bilo najprej organizirano na srednji stopnji, od 1954 vključeno tudi v višji, po 1993 v visokostrokovni študijski program na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani in Visoki zdravstveni šoli v Mariboru, na univerzitetni ravni pa 1993-96 v program zdravstvene vzgoje na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani in PEF v Ljubljani.
Na razvoj stroke je pomembno vplivala tudi stanovska organiziranost, ki se je začela 1927 z ustanovitvijo Organizacije absolventk šole za sestre v Ljubljani, od 1992 Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Strokovne interese delavcev v zdravstveni negi zastopa 1992 ustanovljena Zbornica zdravstvene nege Slovenije."

LIT.: Nove usmeritve v zdravstveni negi. V podporo regionalnim ciljem "zdravje za vse", Mb 1995; W. HENDERSON, Osnovna načela zdravstvene nege, Lj 1998; Poti posodabljanja zdravstvene nege, Mb 1998. D. Ci.

ZDRAVSTVENA VZGOJA,
proces učenja in vzgoje, katerega namen je vplivati na posameznikovo in skupinsko obnašanje, ki vodi k zdravju. Je del javnega zdravstva ter metoda dela v preventivni medicini in zdravstvenih strokah, ki se razvijajo ob njej. Kot izrazito interdisciplinarna stroka zajema vsebine z vseh področij medicine v najširšem smislu (medicina, zobozdravstvo, zdravstvena nega, prva pomoč) in uporablja spoznanja mnogih drugih ved (pedagogika, psihologija, sociologija, komunikologija). Cilj zdravstvene vzgoje je privzgojiti zdrav način življenja ter prispevati k utrjevanju zdravstvenega stanja potreb.
Deluje na primarni, sekundarni in terciarni ravni. Primarna je tako imenovano zdravstveno prosvetljevanje. Namenjena je vsemu prebivalstvu in obsega spodbujanje zdravega načina življenja ter obveščanje ljudi (najpogosteje prek medijev) o dejavnikih, ki ohranjajo zdravje ali ga ogrožajo. Najpogostejše vsebine so higiena, zdrava prehrana, psihično ravnovesje, telesno gibanje, spoznavanje delovanja zdravstvene službe ipd. Sekundarna raven je namenjena rizičnim skupinam prebivalcev. Njena naloga je usposobiti ljudi za samoopazovanje, samopomoč in sodelovanje pri zgodnjem odkrivanju bolezenskih znakov, bolezni in njihovega zdravljenja. Nosilci te vzgoje so vse zdravstvene ustanove in zdravstveni delavci, zlasti dispanzerji, patronažna služba, poljudna strokovna literatura itd. Terciarna raven zdravstvene vzgoje je namenjena vsem, pri katerih je zdravje že prizadeto. Želi jih usposobiti za preprečevanje ponovitve bolezni ali poškodbe, za zmanjševanje posledic bolezni oz. za kakovostno življenje z nastalo spremembo. Nosilci so predvsem bolnišnice, zdravilišča, zdravstveni domovi. Poleg zdravstvenih delavcev se v izvajanje zdravstvene vzgoje vključujejo tudi drugi strokovnjaki (psihologi, prof. zdravstvene in športne vzgoje).
Zdravstvena vzgoja se je na Slovenskem začela razvijati v obdobju med vojnama, predvsem na podlagi nove doktrine javnega zdravstva A. Štamparja. Uveljavljala sta jo brata B. in I. Pirc z organiziranjem raznih tečajev, predavanj, razstav ter z objavljanjem člankov o higieni, epidemiologiji in socialni medicini. V prosvetljevanje prebivalcev so se pomembno vključili 1923 ustanovljeni Higienski zavod, dispanzerji, Protituberkulozna zveza Slovenije ter številni posamezni zdravniki. Po 2. Svetovni vojni se je zdravstveni vzgoji zlasti posvetil D. Reja z organiziranjem mnogih seminarjev, objavljanjem strokovnih in poljudnih člankov ter tudi skript in priročnikov. Krovna institucija je bil sprva oddelek za zdravstveno vzgojo pri ministrstvu za zdravje (vodil ga je D. Reja), pozneje pri republiškem, zavodu za zdravstveno varstvo, zdaj Inštitutu za varovanje zdravja Republike Slovenije. Oddelek za zdravstveno vzgojo sprejema programe, opravlja raziskovalno delo in založniško dejavnost. Prek oddelkov regionalnih zavodov za zdravstveno varstvo zagotavlja primarno raven zdravstvene vzgoje Oddelki za zdravstveno vzgojo v bolnišnicah, zdravstvenih domovih in drugih zdravstvenih institucijah zagotavljajo njeno sekundarno in terciarno raven.
Organizirane oblike zdravstvene vzgoje je izvajal tudi RK v okviru programov (šola za zdravje), tečajev prve pomoči, nege bolnika in akcij (svetovni dan zdravja, teden boja proti kajenju, mesec boja proti alkoholizmu in drugim odvisnostim, teden boja proti raku). Programe so izvajale tudi druge družbene organizacije in društva (taborniki, športna in gasilska društva). V začetku šestdesetih let so nastale prve šole za starše. Zdravstvena vzgoja je bila sprva vključena v vzgojno-izobraževalni sistem nenačrtno (ne kot poseben učni predmet ne v drugih oblikah pouka), pozneje pa je bila v učnih načrtih vključena v splošne predmete vseh razredov osnovnih šol in v času usmerjenega izobraževanja tudi v srednje šole kot obvezen predmet. Zelo pomemben delež so pri širjenju zdravstvenovzgojnih prizadevanj opravili množični mediji, še zlasti zdravstveno časopisje.
V devetdesetih letih 20. st. je zdravstvena vzgoja doživela prenovo. V duhu strategije Zdravje za vse do leta 2000 je Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije v sodelovanju z drugimi ustanovami in nevladnimi organizacijami začel razvijati in širiti sodobne, na raziskavah temelječe pristope k vzgoji za zdravje in promocijo zdravja. Zasnovali so vrsto programov (zdrava šola, zdrava mesta, zdravi vrt-

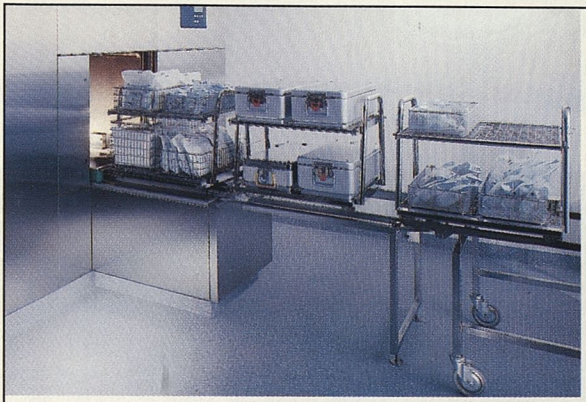
ci) ter za njihove izvajalce pripravili priročnike idr. gradiva. Program zdrave šole (promocija zdravja v šolskem okolju) je bil po uspešnosti pomemben tudi v evropskem merilu.
Zdravstvena vzgoja je v študijskem letu 1993/94 postala tudi visokošolski študij. Izvajalki sta PEF in Visoka šola za zdravstvo v Ljubljani; doslej ga je končalo 116 diplomantov.

LIT. D. REJA, Uvod v študij zdravstvene vzgoje, Lj 1977; B. PIRC, Uvod v socialno medicino, Lj 1980; A. GRADIŠEK, H. POŽARNIK, D. REPOVŠ, Zdravstvena vzgoja, Lj 1985; S. HOYER, Zdravstvena vzgoja in zdravstvena prosveta , Lj 1995. E. St., S. Ho., R.

ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE,
strokovna organizacija dela zaposlenih v zdravstvu. Nastala je za sodelovanje pri strokovnem razvoju zdravstvene nege in urejanja stanovskih vprašanj. Temelje stroki in poklicu medicinske sestre je v Sloveniji postavila prva šolana medicinska sestra A. Boškin, organizirano povezovanje medicinskih sester pa se je začelo, ko je bila 1927 ustanovljena organizacija absolventk šole za sestre (ta je nastala 1923 pri Higienskem zavodu v Ljubljani), od 1928 Organizacija diplomiranih zaščitnih sester Ljubljane, nato 1929-41 Društvo jugoslovanskih medicinskih sester, sekcija Dravske banovine. Prva predsednica organizacije je bila Antonija Schiffrer, nato A. Boškin. L. 1929 je bilo društvo sprejeto v Mednarodno organizacijo medicinskih sester (International Council of Nurses, ICN). Med 2. svetovno vojno je bila njegova dejavnost prekinjena (velik del medicinskih sester in bolničarjev se je vključil v partizansko vojaško saniteto), po vojni pa se je nadaljevala sprva z delovnimi srečanji medicinskih sester (vodila jih je Neža Jarnovič, vodja referata za zaščitne sestre na Ministrstvu za narodno zdravje). L. 1952 je bilo ustanovljeno Društvo medicinskih sester Slovenije (predsednica Marta Hočevar) in od 1954 delovalo tudi v takrat ustanovljeni Zvezi društev medicinskih sester Jugoslavije (prva predsednica D. Urbančič). Osrednja naloga društva je bilo posodabljanje programov zdravstvenega šolstva in zagotavljanje učnih baz ter vključevanje medicinskih sester v poučevanje strokovnih predmetov. L. 1963 se je društvo preoblikovalo v Zvezo društev medicinskih sester Slovenije (predsednica Marija Miloradović). Prejšnji pododbori so postali samostojna območna društva, nastale so prve strokovne sekcije, ki so povezovale medicinske sestre z enakih strokovnih področij. Število članov zveze se je od začetnih 976 povečalo v sedemdesetih letih na ok. 3480 in 1980 na 4450. L. 1992 se je zveza preimenovala v Zvezo društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije in ta ima zdaj. ok. 11 000 članov. Od 1967 zveza izdaja strokovno revijo, najprej je bil to Zdravstveni obzornik, od 1994 Obzornik zdravstvene nege. Poleg organizacijskih informacij v njej objavljajo strokovne članke, ki so tudi učno gradivo pri pouku zdravstvene nege v Sloveniji. Od 1969 zveza podeljuje najzaslužnejšim priznanja zlati znak.

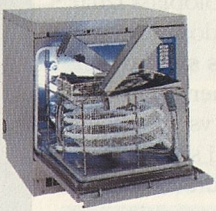
LIT.: A. GRADIŠEK, Petdeset let dela in oblikovanja medicinske sestre v Sloveniji, Zdravstveni obzornik 4, 1970, 8-32; ista, 50 let zdravstvenega strokovnega šolstva na Slovenskem, Zdravstveni obzornik 8, 1974, 145-155. N. Do.

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE,
strokovna in poklicna organizacija izvajalcev zdravstvene nege. Povezuje medicinske sestre in zdravstvene tehnike. Ustanovljena je bila 1992. Skrbi za skladen razvoj stroke zdravstvene nege in kakovostno izvajanje njenih dejavnosti, upoštevaje etična načela, ter v tem smislu sodeluje z državnimi organi pri oblikovanju in usmerjanju zdravstvene politike. Spodbuja nepretrgano strokovno izobraževanje in usposabljanje ter raziskovalno delo. V ta namen se povezuje z ustreznimi in izobraževalnimi institucijami. V njenem okviru delujejo strokovne sekcije. L. 1993 je zbornica sprejela Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Ob ustanovitvi je imela 6500 članov, 2000 jih je bilo ok. 11 700. Od ustanovitve izdaja skupaj z Zvezo društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije mesečni informativni bilten Utrip in strokovno revijo Obzornik zdravstvene nege. Prva predsednica je bila Nana Domajnko. D. Ci. "

Belimed

Infection Control

* naprave za čiščenje, dezinfekcijo in sušenje kirurških instrumentov, endoskopov, anestezijskega materiala, OP obuval, nočnih posod, ...
* naprave za pomivanje in dezinfekcijo v lekarnah
* naprave za pomivanje laboratorijske steklovine
* naprave za čiščenje, dezinfekcijo in sušenje v farmaciji
* sterilizatorji, avtoklavi SAUTER
* sredstva za pomivanje, dezinfekcijo, izpiranje, nego, ... **neodisher**

BELIMED d.o.o., Kosovelova ulica 2, SI-1290 Grosuplje, tel.: +386 61/7866-010, fax: +386 61/7866-011, E-mail: info@belimed.si

Uspešno proti debelosti

Uravnavanje telesne teže se začne s kontrolo obrokov

- hitrejši občutek sitosti ⇒ uživanje manjših obrokov
- učinkovito in dolgotrajno zmanjšanje telesne teže
- izkušnje v 52 državah sveta *(vključno ZDA, EU)*
- več kot 4 milijone bolnikov
- 1 kapsula na dan - 10 mg **ali** 15 mg

Lahko je tudi lažje...

Reductil® sibutramin
Celostno uravnavanje telesne teže

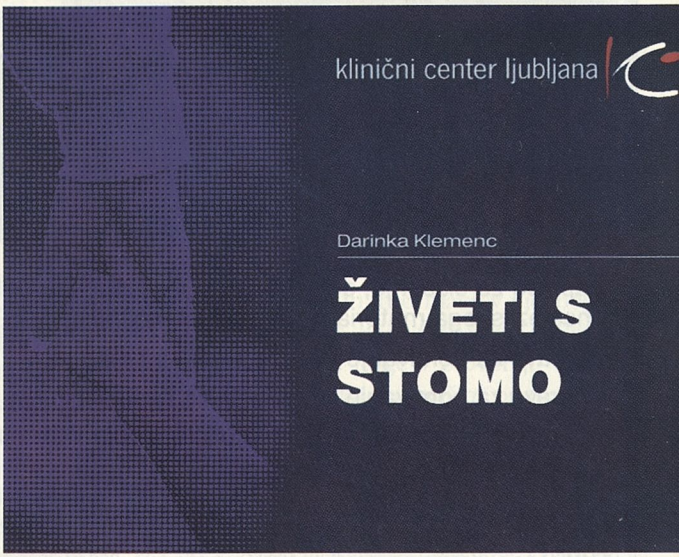
Dodatne informacije so na voljo v:
Abbott Laboratories S.A., Podružnica Ljubljana
Dunajska 22, 1000 Ljubljana
Tel.: 01- 43 22 322, 23 02 252
faks: 01 23 02 454

Neva Gavrilov

ŽIVETI S STOMO

Klinični center Ljubljana je v sodelovanju s firmo Coloplast izdal drugo popravljeno in dopolnjeno izdajo knjižice **Živeti s stomo**, avtorice Darinke Klemenc. Knjižica je namenjena vsem bolnikom z izločalnimi stomami, njihovim svojcem in zdravstvenemu osebju, ki take bolnike neguje.

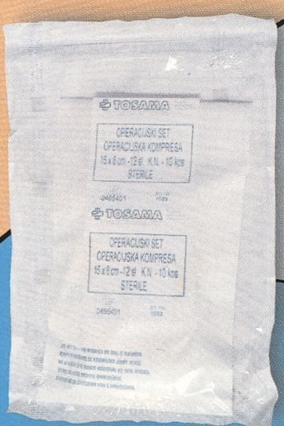
Knjižico lahko brezplačno dobite v Svetovalni službi zdravstvene nege KC, Poliklinika, Njegoševa 4, telefon: 01 542 36 53, pri avtorici, prav tako na Polikliniki, ali pri založniku – firmi Coloplast – podružnici v Ljubljani, na Prušnikovi 1.

operacija: STERILNO!

Seveda šele, ko uporabimo sterilne dvojno pakirane operacijske sete.

Tosama d.d.
VIR, Šaranovičeva cesta 35,
1230 Domžale, Slovenija
telefon: (01) 72 90 100,
(01) 72 90 240
telefaks: (01) 72 10 244
e-mail: info@tosama.si
www.tosama.si

TOSAMA
ISO 9001 GMP

Panatus®
tablete, sirup

Panatus® forte
tablete, sirup

butamirat citrat

Pot do mirnega spanca

- odpravlja akutni in kronični suh in dražeč kašelj različnega izvora
- primeren za otroke in odrasle, tudi za sladkorne bolnike
- pomirja kašelj pred diagnostičnimi in terapevtskimi posegi v bronhijih in po njih, pred operacijo in po njej
- ne povzroča sedacije in odvisnosti

Skrajšano navodilo
Indikacije. Panatus je indiciran za zdravljenje akutnega in kroničnega dražečega suhega kašlja različnega izvora, kašlja pred diagnostičnimi posegi v bronhijih in po njih, pred operacijo in po njej ter za zdravljenje oslovskega kašlja. **Odmerjanje.** Panatus odmerjamo glede na starost bolnika, farmacevtsko obliko ter pogostost in moč kašlja. Sirup Panatus forte, odrasli: 4-krat na dan po 1 veliko žlico (15 ml); otroci, starejši od 12 let: 3-krat na dan po 1 veliko žlico; stari 6 do 12 let: 3-krat na dan po 2 mali žlici (5 ml); stari 3 leta do 6 let: 3-krat na dan po 1 malo žlico. Tablete Panatus forte, odrasli: 2-krat do 3-krat na dan po 1 tableto (50 mg); otroci, starejši od 12 let: 1-krat do 2-krat na dan po 1 tableto. Sirup Panatus, odrasli: 3-krat do 4-krat na dan po 6 malih žlic (5 ml); otroci, starejši od 9 let: 4-krat na dan po 3 male žlice; stari 6 do 9 let: 3-krat na dan po 3 male žlice; stari 3 leta do 6 let: 3-krat na dan po 2 mali žlici; stari 1 leto do 3 leta: 3-krat na dan po 1 malo žlico; stari 6 mesecev do 1 leto: 4-krat na dan po pol male žlice (2,5 ml). Tablete Panatus, odrasli: 2-krat do 3-krat na dan po 2 tableti (20 mg); otroci, starejši od 12 let: 3-krat na dan po 1 tableto; stari 6 do 12 let: 2-krat na dan po 1 tableto. **Kontraindikacije.** Preobčutljivost za zdravilo. **Nosečnost in dojenje.** Ker z zdravljenjem nosečnic ni izkušenj, zdravila v prvih treh mesecih nosečnosti ne priporočamo. Svetujemo tudi previdnost med dojenjem, saj ne vemo, ali zdravilo prehaja v materino mleko. **Interakcije.** Klinično pomembne interakcije z drugimi zdravili niso znane. **Stranski učinki.** Zelo redko in v blagi obliki se lahko pojavijo kožni izpuščaji, prebavne motnje in vrtoglavica. Stranskih učinkov, značilnih za opiatne antitusike, ni. **Preveliko odmerjanje.** Zdravljenje blažjih oblik zastrupitve ni potrebno. Pri hujših oblikah priporočamo izpiranje želodca, aktivno oglje in odvajalo, spremljanje življenjskih funkcij in po potrebi simptomatsko zdravljenje. **Oprema.** 200 ml sirupa Panatus (4 mg butamirat citrata/5 ml) in 200 ml sirupa Panatus forte (7,5 mg butamirat citrata/5 ml). 10 tablet Panatus po 20 mg in 10 tablet Panatus forte po 50 mg butamirat citrata. **Podrobnejše informacije so na voljo pri proizvajalcu.**

KRKA

Krka, d.d., Novo mesto
Šmarješka cesta 6
8501 Novo mesto
www.krka.si

Panatus®. Za noč brez kašlja.